ΠΕΤΑ ΤΙΣ ΤΑΜΠΕΛΕΣ!

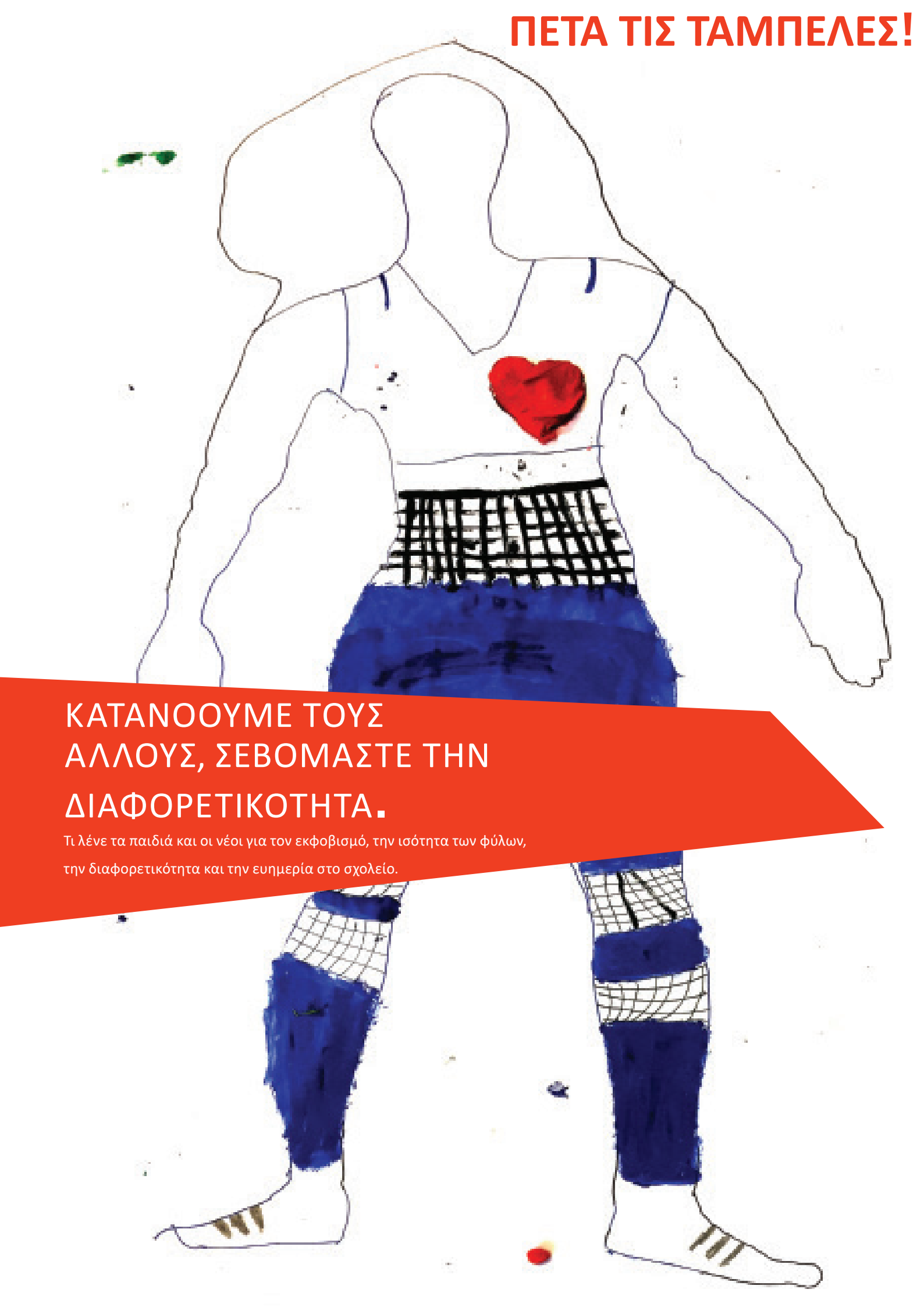

ΚΑΤΑΝΟΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ, ΣΕΒΟΜΑΣΤΕ ΤΗΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ.

Τι λένε τα παιδιά και οι νέοι για τον εκφοβισμό, την ισότητα των φύλων, την διαφορετικότητα και την ευημερία στο σχολείο.

Εκπαίδευση Youth MIND: Νέοι Μετανάστες / Ένταξη Μειονοτήτων, Μη Βία, Εκπαίδευση στη διαφορετικότητα (yMIND), Πρόγραμμα No 580232-EPP-1-2016-1-DE-EPPKA3-IPI-SOC-IN

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Ein Projekt der SPI Forschung gGmbH
Το έργο υποστηρίχθηκε οικονομικά από το πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Imprint

Αρχική ιδέα και συντονισμός: Tzvetina Arsova Netzelmann, SPI Forschung gGmbH
Επιμελητές: Elfriede Steffan and Tzvetina Arsova Netzelmann, SPI Forschung gGmbH
Κείμενο: Dr. Ilona Zeuch-Wiese
Sonderbeitrag: Dr. Colin Isham, CSKN CIC, Externer Projektevaluator
Ειδική συνεισφορά: Tina Steffan
© 2018 SPI Forschung gGmbH Berlin

Stiftung Berliner Sparkasse
von Bürgerinnen und Bürgern für Berlin

Με την ευγενική υποστήριξη του οργανισμού Berliner Sparkasse

Φωτογραφία εξωφύλλου: Κορίτσι, 14, Γερμανία

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους μαθητές του 135ου Γυμνασίου „Jan Amos Komenský“, του 103ο Δημοτικού Σχολείου „Vasil Levski“ στη Σόφια και το 3ο Δημοτικό Σχολείο „Marin Drinov“ στο Kyustendil για τη συμμετοχή τους, τη φωνή και το δημιουργικό τους έργο, καθώς και τους δασκάλους τους για την υποστήριξη που παρείχαν κατά τη διάρκεια των συζητήσεων και των ομάδων εργασίας. Πολλές ευχαριστίες στους Silvia Vasileva (επικεφαλή της ομάδας), Σβίκα Σαβόβα, Ζορντζα Στόικκοβα, Μπόγιαν Βασιλέφ, Αντόνια Τίλκοβα, Θεοδόρα Μποχουκόβα, Θεοδώρα Φέτινοβα και Μιλένα Ατανασόβα για τη διοργάνωση των εργαστηρίων και ομάδων εργασίας στη Βουλγαρία.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους μαθητές του δημοτικού σχολείου Joan-Miró, το δημοτικό σχολείο Judith-Kerr και το δημοτικό σχολείο του Löcknitz στο Βερολίνο καθώς και το Witthöft-Oberschule στο Wildau για τη συμμετοχή τους, τη φωνή και το δημιουργικό τους έργο, καθώς και τους δασκάλους τους για την υποστήριξη που παρείχαν κατά τη διάρκεια των συζητήσεων και των ομάδων εργασίας. Ευχαριστίες στην Τζέτσια Αρσόβα Netzelmann, SPI Research gGmbH, Marie Krock και Susan Hoese, Grenzläufer e.V. για την οργάνωση και τη λειτουργία των σχολικών εργαστηρίων και των ομάδων εργασίας στη Γερμανία.

ΕΛΛΑΔΑ

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους μαθητές του 1ου Λυκείου Σπάρτης-Λακωνίας, του γυμνασίου Βλαχιώτη Λακωνίας, του Γυμνασίου Μολάων Λακωνίας, της 4ης Επαγγελματικής Σχολής (Ε.Π.Α.Λ.) στην Αθήνα καθώς και του Α ,Δημοτικού Σχολείου Παιανίας και του Neue Schule Athen για την συμμετοχή τους, την φωνή τους και το δημιουργικό τους έργο. Για την υποστήριξή τους στην οργάνωση και λειτουργία των σχολικών εργαστηρίων θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε: τη Βασιλική Βαφάκου, από το ΚΕΣΥΠ Λακωνίας-Σπάρτης, την Αικατερίνη Καργκάκου από το κέντρο πρόληψης „Δίαυλος“ Σπάρτης-Λακωνίας, τον Ανδρόνικο Σακελλαρόπουλο, την Αργυρώ Βασιλάκου και την Ευγενία Παρίση από το 1ο Λύκειο Σπάρτης-Λακωνίας, την Μαρία-Σταμάτα Κορμπάκη και τον Παντελή Χιώτη από το Γυμνάσιο Βλαχιώτη-Λακωνίας, την Ολυμπία Λαμπούση από το Γυμνάσιο Μολάων-Λακωνίας, τον Ευθύμιο Σταμούλη και τη Βασιλική Γεωργαντά από το 1ο Δημοτικό Σχολείο Παιανίας, την Κωνσταντίνα Πάσχου από την 4η Επαγγελματική Σχολή (ΕΠΑΛ) στην Αθήνα και την Σεμέλη Μισαηλίδη από το Neue Schule Athen.

ΑΥΣΤΡΙΑ

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους μαθητές του Berufsförderungsinstitut Kaufmännische Schule (Margaretenstraße 65), του Neue Mittelschule και του Integrationsschule (Schopenhauerstraße 79) και του Polytechnische Schule (Stromstraße 44) για τη συμμετοχή τους, τη φωνή τους και το δημιουργικό τους έργο. Πολλές ευχαριστίες προς τη Maria Rösslhumer, την Birgit Wolf και την Suna Altun από τον οργανισμό AÖF - Verein Autonome Österreichische Frauenhäuser, προς τον David Neuber και την Karoline Kehrer και την ομάδα Verein GewaltFREI LEBEN για τη διοργάνωση σχολικών εργαστηρίων και ομάδων εργασίας στη Βιέννη.

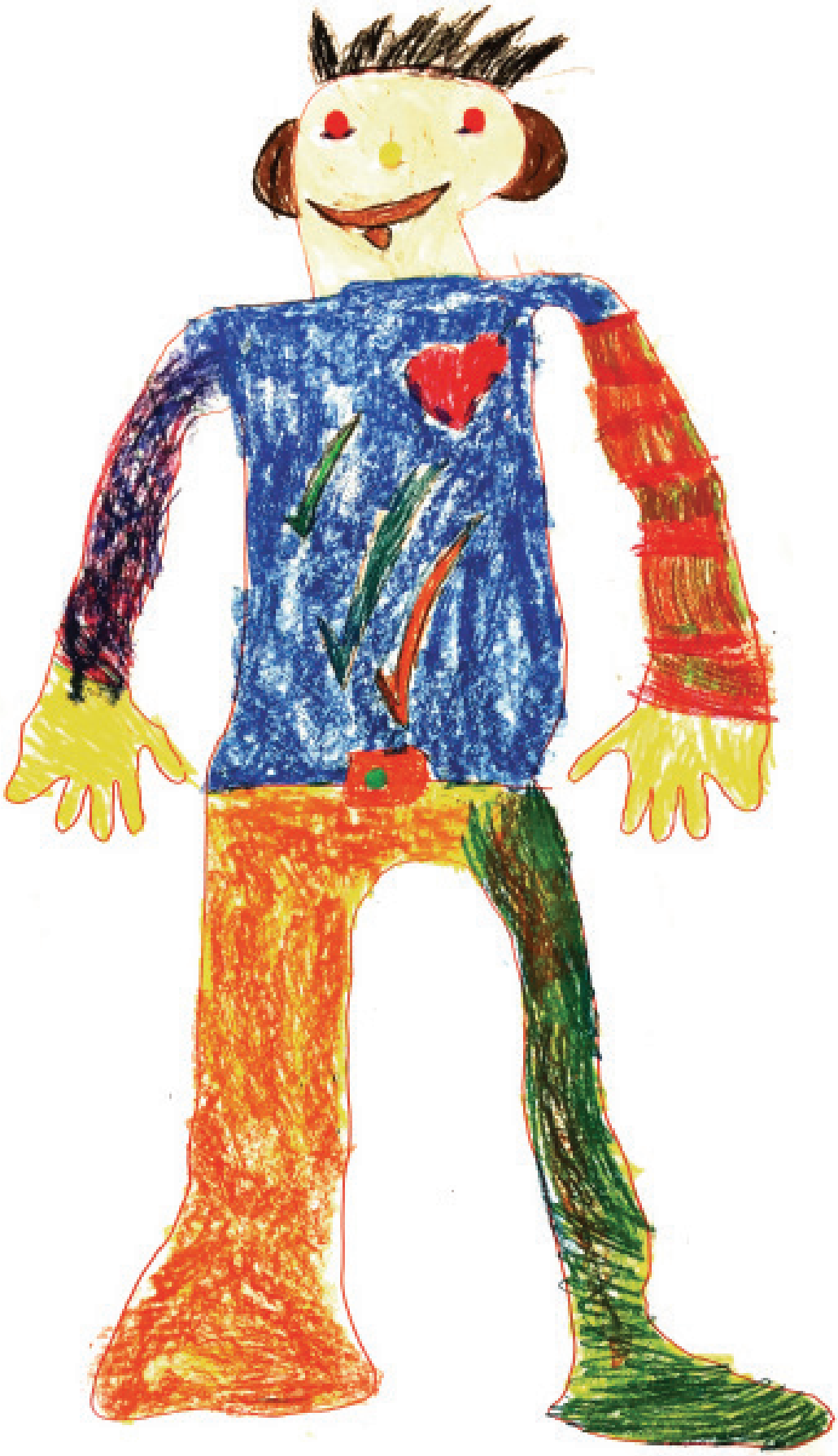

Φωτογραφία: Αγόρι, 15, Γερμανία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΑΤΕ ΣΤΟ yMIND 6

ΠΟΙΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ ΚΑΙ ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ 8

ΤΟ yMIND ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ 11

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ 13

- ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΙΑ 13
- ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ 18
- ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ 26

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ yMIND ΩΣ ΜΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ 30

ΣΥΝΕΧΙΣΤΕ ΝΑ ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ 33

- Ο εταίρος στην Ελλάδα 33
- Βιβλιογραφία και επιλογή εκπαιδευτικών μεθόδων 34

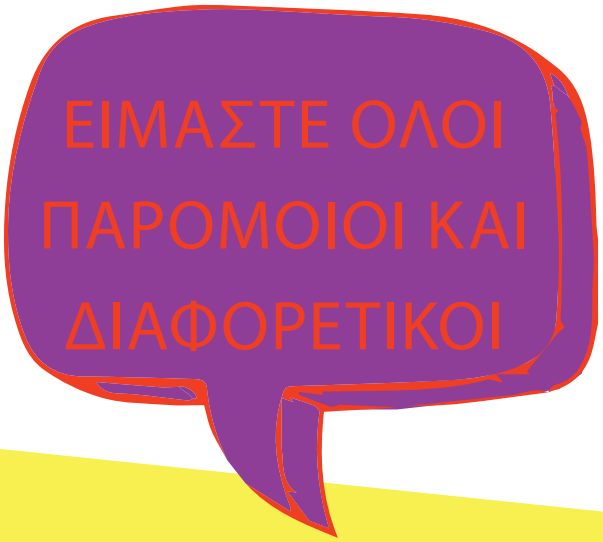

ΚΑΛΩΣ ΗΡΘΑΤΕ ΣΤΟ YMIND

Παρότι μπορεί να φαίνεται προφανές ότι οι παραπάνω προτάσεις εμπεριέχουν τις έννοιες της κατανόησης και του σεβασμού για τους άλλους, η κατάσταση δεν είναι ακριβώς έτσι στην καθημερινή ζωή του σχολείου.

Αντίθετα, συχνά αποτελούν αφορμή για να προκαλέσουν συναισθήματα αποξένωσης. Ενισχύουν την αβεβαιότητα σε αυτούς στους οποίους απευθύνονται, οδηγούν συχνά σε διαμάχες, εκφοβισμό και συμπεριφορές διακρίσεων στους άλλους.

Πως μπορούν τα σχολεία να συνεισφέρουν στην αλλαγή των αντιλήψεων σχετικά με την διαφορετικότητα, ούτως ώστε αυτή να θεωρείται πηγή που φέρνει τους ανθρώπους μαζί αντί να αποτελεί σημείο τριβών; Πως μπορούμε να επεξεργαστούμε αυτές τις διαφορές στα σχολεία με έναν τρόπο πιο αποτελεσματικό; Πως μπορούν τα παιδιά και οι νέοι άνθρωποι να συνεισφέρουν ισότιμα σε αυτή την προσπάθεια προκειμένου να συνδιαμορφώσουν πρακτικές που θα αγκαλιάζουν την διαφορετικότητα;

Αυτά είναι τα θέματα που απασχολούν το πρόγραμμα μας με τίτλο Youth MIND Education (yMind), που έφερε κοντά οργανισμούς από 4 χώρες (Αυστρία, Βουλγαρία, Γερμανία και Ελλάδα) προκειμένου να εργαστούν μαζί με τα παιδιά και τους νέους ανθρώπους στο θέμα της διαφορετικότητας στα σχολεία.

Μολονότι η διαφορετικότητα αποτελεί από καιρό κεντρικό θέμα τόσο στην τάξη όσο και στην σχολική ζωή στο σύνολο της, και με δεδομένες τις ολοένα και περισσότερες απαιτήσεις στα σχολεία σήμερα, δεν αποτελεί πάντοτε πρώτη προτεραιότητα. Οι δάσκαλοι και οι μαθητές χρειάζονται αρκετό χρόνο και χώρο για να να μπορέσουν να προσαρμοστούν στην αυξανόμενη διαφορετικότητα, ούτως ώστε να δημιουργήσουν τις απαραίτητες δομές που θα διευκολύνουν τα θετικά αποτελέσματα. Εάν αυτό επιτευχθεί, θα έχουμε την ευκαιρία να αναπτύξουμε έναν πολιτισμό που αγκαλιάζει την διαφορετικότητα, έναν πολιτισμό που θα χαρακτηρίζεται από αμοιβαίο σεβασμό, εκτίμηση και ισότητα. Ο κύριος στόχος μας είναι να προωθήσουμε μια ανοιχτή σχολική κουλτούρα, στην οποία θα συμμετέχουν όλοι συνεργατικά, λαμβάνοντας υπόψη τους την διαφορετικότητα και βοηθώντας τα σχολεία να αναπτύξουν αυτή την κουλτούρα περαιτέρω- δημιουργώντας ένα ολοκληρωμένο μαθησιακό περιβάλλον που προάγει την αποδοχή και το σεβασμό προς τους άλλους.

„Η κατανόηση των άλλων, ο σεβασμός της διαφορετικότητας“ είναι το μότο που έχουμε υιοθετήσει για να συνοψίσουμε το περιεχόμενο και τον στόχο του προγράμματος. Για να επιτευχθεί αυτό, συνεργαστήκαμε με περισσότερα από 360 παιδιά και νέους από 18 σχολεία στις τέσσερις χώρες του προγράμματος. Τους ενθαρρύναμε να εκφράσουν τις απόψεις τους από την δική τους οπτική γωνία για σύνθετα κοινωνικά ζητήματα όπως ο εκφοβισμός και η βία, το φύλο και η ισότητα των φύλων, η διαφορετικότητα και ο ρατσισμός.

Ποιον είχαμε κατά νου όταν σχεδιάζαμε αυτό το φυλλάδιο; Εργαστήκαμε και σχεδιάσαμε αυτό το φυλλάδιο για:

- τα παιδιά και τους νέους ανθρώπους, για να αποδώσουμε την πρέπουσα προσοχή και τον δέοντα σεβασμό στην εμπειρία και την γνώση τους. Αυτό το φυλλάδιο το φτιάξαμε μαζί. Χωρίς τις πολύτιμες αφηγήσεις, σκέψεις, ζωγραφιές και προτάσεις τους, αυτό δεν θα μπορούσε να γίνει πραγματικότητα. Αυτό το φυλλάδιο μπορεί να δείξει στους συμμαθητές τους ότι οι αντιλήψεις τους, οι εμπειρίες και οι απόψεις τους είναι σημαντικές και θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν γίνονται αλλαγές

- τους εκπαιδευτικούς, παιδαγωγούς και γονείς. Ελπίζουμε αυτό το φυλλάδιο να μεταδίδει την σημασία των προσεγγίσεων με κέντρο το παιδί και να λαμβάνει υπόψη του την πολύτιμη εμπειρία των παιδιών και των νέων ανθρώπων, ούτως ώστε να αναπτύξει και να ενδυναμώσει την ικανότητα τους να αντιμετωπίζουν θέματα και να βρίσκουν λύσεις.

- όσους ηγούνται σχολείων, για να τους δείξουν πώς μπορεί να επιτευχθεί η συμμετοχή των παιδιών ως ενεργών συνεργατών για τη διαμόρφωση διαφορετικών σχολείων. Με αυτόν τον τρόπο, τα σχολεία μπορούν να γίνουν „τόπος ευημερίας και θετικής μάθησης“ (Olweus et al., 2010)

- και, τέλος, για τους συν-ερευνητές που ενδιαφέρονται για τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να υλοποιηθούν αποτελεσματικά συμμετοχικές μέθοδοι έρευνας και πρόληψης με τους νέους.

Μάθαμε πολλά από τα παιδιά και τους νέους ανθρώπους με τους οποίους συνεργαστήκαμε και από τις προσδοκίες, τις ανάγκες και τις δημιουργικές ιδέες τους και καταφέραμε να ενσωματώσουμε πολλά από αυτά στον τρόπο με τον οποίο δουλεύουμε με τα σχολεία. Ελπίζουμε ότι το φυλλάδιο αυτό θα σας δώσει ιδέες για το πώς μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το μοντέλο yMIND και να εξάψει τη σκέψη σας. Σας το παραδίδουμε, και ίσως, να θελήστε να δοκιμάσετε και εσείς αυτές τις πρακτικές:

Συνιστούμε το yMIND ανεπιφύλακτα.

ΠΟΙΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ ΚΑΙ ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ;

Το πρόγραμμα Youth MIND Education (yMind) της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελείται από μια πολυεθνική ομάδα ερευνητών, και ειδικών στον τομέα της πρόληψης και της εκπαίδευσης που εργάζονται μαζί με σχολεία και επιλεγμένες κοινότητες από διαφορετικές χώρες. Σε αυτές συγκαταλέγονται κοινότητες Ρομά στη Βουλγαρία και την Ελλάδα και μια Αφγανική κοινότητα στην Αυστρία / Βιέννη. Το επίκεντρο μας είναι τα παιδιά, οι νέοι και το διδακτικό προσωπικό. Η διάρκεια του προγράμματος που υποστηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Πρόγραμμα Erasmus +) είναι δύο έτη: Από τον Δεκέμβριο του 2016 έως το Νοέμβριο του 2018.

Το yMIND αναπτύχθηκε και υλοποιήθηκε από το SPI Research gGmbH Berlin μαζί με:

- την Ένωση „Autonomous Austrian Women's Shelters" (AÖF, Αυστρία)
- το Ίδρυμα Υγείας και Κοινωνικής Ανάπτυξης (HESED, Βουλγαρία) και
- την ACTION Synergy S.A. (Ελλάδα) επικεφαλή οργανισμό του προγράμματος.

Στη Γερμανία, ο SPI Forschung gGmbH συνεργάζεται με τον οργανισμό „Grenzläufer eV", ο οποίος παρέχει τις υπηρεσίες του στο Βερολίνο και το Βρανδεμβούργο.

Επιπλέον 22 οργανισμοί, μεταξύ αυτών σχολεία, σχολικές αρχές, οργανισμοί νέων, οργανισμοί προσφύγων και οργανισμοί μεταναστών συνεργάζονται μαζί μας και υποστηρίζουν το έργο μας.

Το σημείο έναρξης

Το πρόγραμμα δημιουργήθηκε για να προτείνει λύσεις στις πολλές νέες προκλήσεις που έφερε ο αυξανόμενος αριθμός μεταναστών και αιτούντων άσυλο που εισέρχονται στα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης. Εκτός από την εύρεση θέσεων για τα επιπλέον παιδιά και νέους, οι σχολικές αρχές και το διδακτικό προσωπικό πρέπει επίσης να βρουν διαρθρωτικές λύσεις σε ζητήματα που σχετίζονται με το διδακτικό πρόγραμμα που να ανταποκρίνονται στον ολοένα και πιο πολυεθνικό χαρακτήρα των μαθητών τους. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι θεμελιώδες καθήκον μας η δημιουργία ενός σχολικού κλίματος που να αγκαλιάζει τη διαφορετικότητα. Η εκπλήρωση αυτού του στόχου απαιτεί την συμμετοχή όλων των μαθητικών ομάδων- ένα έργο που δεν μπορεί να επιτευχθεί μέσω ενός μονάχα προγράμματος. Ωστόσο, αυτή η συμμετοχή των μαθητών μπορεί να δώσει μια νέα ώθηση για την εξεύρεση λύσεων και για να δοκιμαστεί τι είναι εφικτό. Τα σχολεία πρέπει να χρησιμοποιήσουν την υποστήριξη που παρέχεται από εξωτερικούς συνεργάτες, που μπορούν να συνεισφέρουν στην αποτελεσματικότητα των σχολείων μέσω πρακτικών και εύκολων στην εφαρμογή εκπαιδευτικών δυνατοτήτων. Αυτός ακριβώς είναι ο ρόλος του προγράμματός μας: θέλουμε να ενισχύσουμε την ευαισθητοποίηση στα σχολεία και στους εκπαιδευτικούς σχετικά με τα ζητήματα διαφορετικότητας και να τους παρέχουμε υποστήριξη στο πως να τα αντιμετωπίσουν.

Φωτογραφία: Αγόρι, 11, Γερμανία / „Είμαστε σχολείο και είμαστε ενωμένοι!“

Ο στόχος μας

είναι η ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων των παιδιών και των νέων μέσω συμμετοχικών και καινοτόμων μεθόδων που εστιάζουν στα ακόλουθα:

- Τους ρόλους των φύλων, τις προσδοκίες για το φύλο και την ισότητα των φύλων
- Την διαφορετικότητα, τον σεβασμό και την εκτίμηση των διαφορετικών ταυτοτήτων και τρόπων ζωής
- Τη πρόληψη του εκφοβισμού και της βίας, ευαισθητοποίηση και ανάπτυξη σαφούς στάσης κατά των διακρίσεων

Η προσφορά μας

είναι μια πρακτική προσέγγιση που έχει δοκιμαστεί στα συμμετέχοντα σχολεία και υπόκειται σε συνεχή ανάλυση μέσω εξωτερικής αξιολόγησης.

Με τίτλο „Κατάρτιση στη διαφορετικότητα“ έχουμε ενώσει τα τρία βασικά θέματα σε ένα ολιστικό εκπαιδευτικό μοντέλο για την πρόληψη των σχολείων:

1. Πρόληψη του εκφοβισμού και της βίας.
2. προώθηση της ισότητας των φύλων και πρόληψη των διακρίσεων λόγω φύλου.
3. κατανόηση της διαφορετικότητας, καθώς και σεβασμός των διαφορών και της πολυεθνικότητας.

Μια σύνοψη της προσέγγισης μας και ένας διάλογος για τα βήματα που απαιτούνται για την εφαρμογή του είναι διαθέσιμα στο Διαδίκτυο . Η σύνοψη αυτή περιλαμβάνει ορισμούς των όρων «διαφορετικότητα», «φύλο» και «εκφοβισμός», προτάσεις για περαιτέρω ανάγνωση καθώς και προτάσεις για την εφαρμογή της προσέγγισης, με περιγραφές δραστηριοτήτων στην τάξη.

Στο επόμενο κεφάλαιο περιγράφονται συνοπτικά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του μοντέλου yMIND: η συμμετοχική και με βάση το παιδί προσέγγιση που χρησιμοποιούμε για να προσελκύουμε παιδιά και νέους.

Οι συνεργάτες μας είναι

- Παιδιά και νέοι (6 έως 18 ετών) από 18 σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και από το νηπιαγωγείο. Δεδομένου ότι το έργο μας επικεντρώνεται στην διαφορετικότητα και τη διαπολιτισμική κατανόηση, συμπεριλάβαμε σε αυτό κυρίως μαθητές από «τάξεις υποδοχής» (Γερμανία) , τάξεις ένταξης (Αυστρία) και πολυεθνικές τάξεις (Βουλγαρία, Ελλάδα και Γερμανία). Οι πρόσφυγες, οι μετανάστες και οι εθνοτικές μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων των Ρομά) έχουν πολύ σημαντική συμβολή στο yMIND μέσω της συμμετοχικής μας προσέγγισης. Η συμμετοχή τους έδωσε την ευκαιρία στο πρόγραμμα μας να επεκταθεί πέρα από τις βασικές εθνικότητες της Αυστρίας, της Βουλγαρίας, της Γερμανίας και της Ελλάδας και να συμπεριλάβει την αντιπροσώπευση των χωρών προέλευσης των συμμετεχόντων, όπως: Αφγανιστάν, Ιράκ, Ιράν, Βραζιλία, Κίνα, Ισραήλ, Ιταλία, Ιαπωνία, Κοσσυφοπέδιο, Λίβανο, Πακιστάν , Πολωνία, Ρουμανία, Ρωσία, Σερβία, Σουδάν, Συρία, Τουρκία και Βιετνάμ.
- Διευθυντές σχολείων, εκπαιδευτικοί, κοινωνικοί λειτουργοί και το υπόλοιπο εκπαιδευτικό προσωπικό. Χωρίς τη δέσμευση και την αξιοπιστία του διδακτικού προσωπικού, οι οποίοι συμμετείχαν ενεργά στο πρόγραμμα μας και ήταν ανοιχτοί σε νέες προσεγγίσεις, η εφαρμογή του προγράμματος θα ήταν αδύνατη.
- Περιφερειακές και τοπικές εκπαιδευτικές αρχές, ειδικοί στην πρόληψη στα σχολεία, εκπαιδευτές και άλλοι εκπαιδευτικοί εμπειρογνώμονες. Χάρη στην επαγγελματική τους υποστήριξη, μπορέσαμε να διεξάγουμε προχωρημένα μαθήματα κατάρτισης για καθηγητές παράλληλα με το έργο μας στα σχολεία.
- Γονείς

Φωτογραφία: Κορίτσι, 7, Ελλάδα

ΤΟ YMIND ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Εστιάζοντας στον νέο

Ο στόχος της δουλειάς μας με παιδιά και νέους είναι να εξασφαλίσουμε ότι μπορούν να υπερασπιστούν τα συμφέροντά τους, να έχουν λόγο στο κοινωνικό τους περιβάλλον, να αντιμετωπίσουν προβλήματα που εμφανίζονται και να αναπτύξουν δημιουργικές λύσεις σε τυχόν συγκρούσεις. Για να το πετύχουμε, στοχεύσαμε να βελτιώσουμε την αυτοπεποίθησή τους και να τους ενθαρρύνουμε να οργανωθούν, να εκφράσουν τις προσωπικές τους επιθυμίες και προτάσεις και να συμμετάσχουν ενεργά στη διαμόρφωση του κόσμου, αλλά και της καθημερινότητάς τους στο σχολείο.

Στο επίκεντρο των ερευνητικών ερωτημάτων μας σχετικά με το θέμα της διαφορετικότητας είναι η οπτική των ίδιων των νέων. Προκειμένου να τους ενθαρρύνουμε να διατυπώσουν τις αντιλήψεις, τα συναισθήματα και τις ανάγκες τους σχετικά με τις υπάρχουσες διαφορές, τις διακρίσεις, τον εκφοβισμό και την ισότητα των φύλων, χρησιμοποιήσαμε μεθόδους συμμετοχικής έρευνας και διαδραστικής ομαδικής εργασίας, μέσω της μεθόδουYMIND.

Οι ομαδικές συζητήσεις και τα σχολικά εργαστήρια έδωσαν στα παιδιά τον απαραίτητο χώρο για να προτείνουν ενεργά τις ιδέες τους, να μοιραστούν τις απόψεις τους, να αναπτύξουν νέες δεξιότητες και να ασκηθούν σε ένα ασφαλές περιβάλλον. Ο σημαντικότερος στόχος μας είναι η προώθηση των εννοιών της ενσυναίσθησης, της ευαισθησίας, της ανοχής για την διαφορετικότητα, του σεβασμού προς άλλους πολιτισμούς, της ισότητας των φύλων και μιας μη βίαιης προσέγγισης για την επίλυση δύσκολων καταστάσεων σε όλα τα παιδιά.

Σε κάθε ένα από τα 18 σχολεία που συνεργαστήκαμε, μιλήσαμε εκ των προτέρων με τους εκπαιδευτικούς και τους υπεύθυνους σχετικά με τις τρέχουσες ανάγκες και θέματα που θεωρούνται ζωτικής σημασίας για την κάθε ομάδα μαθητών. Με αυτό το σκεπτικό, δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή σε κάθε σχολικό εργαστήριο.

Οι μαθησιακοί στόχοι των εργαστηρίων ήταν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθοι:

Δημιουργία ενός ασφαλούς χώρου όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να εκφράσουν χωρίς φόβο τις ιδέες και τις ανάγκες τους σε θέματα όπως ο εκφοβισμός, οι διαφορές και οι ομοιότητες, ο αποκλεισμός και οι διακρίσεις.

Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο τα μέλη μιας ομάδας μπορούν να επηρεάσουν ο ένας τον άλλον μέσω της δικής τους συμπεριφοράς και αντιδράσεων.

Ανάπτυξη της αυτογνωσίας και της ομαδικής ευαισθητοποίησης.

Αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τις εντάσεις μέσα στην τάξη, ενθάρρυνση των μαθητών να συμμετάσχουν σε μια ανοικτή συζήτηση με σεβασμό και ενθάρρυνση να εργαστούν για ένα καλύτερο κλίμα στην τάξη και στο σχολείο γενικότερα.

Για την επίτευξη των στόχων του εργαστηρίου, επιλέξαμε δημιουργικές μεθόδους με χρήση γραφικών τεχνών και διαδραστικές μεθόδους ομαδικής εργασίας από το ευρύ φάσμα συμμετοχικών προσεγγίσεων που δημιουργήθηκαν για το yMIND:

Δημιουργικές μέθοδοι γραφικών τεχνών:

- Ζωγραφιές, μοντελοποίηση, χειροτεχνία.
- Δημιουργία κολάζ από περιοδικά που απεικονίζουν τα συναισθήματα των θυμάτων διακρίσεων και εκφοβισμού.
- Ζωγραφική και δημιουργία αφισών συγκεκριμένων θεμάτων, π.χ. : „Ένας κόσμος χωρίς εκφοβισμό“, „Σχολείο Διαφορετικότητας“. „Το σούπερ σχολείο μου.“

Διαδραστικές μέθοδοι ομαδικής εργασίας

- Διάφορες ασκήσεις στους τομείς των κοινωνικών δεξιοτήτων και της ομαδικής εργασίας, π.χ. Αυτοεκτίμηση και αντίληψη των άλλων, ενσυναίσθηση, εμπιστοσύνη και ενδυνάμωση της ομάδας, επικοινωνία, και επίλυση συγκρούσεων.
- Παιχνίδια ρόλων και προσεγγίσεις με βάση το εκπαιδευτικό δράμα.

Συνολικά, πραγματοποιήθηκαν περισσότερα από 25 σχολικά εργαστήρια σε 18 σχολεία, στα οποία συμμετείχαν ενεργά περισσότεροι από 360 μαθητές:

- Αυστρία: 59 μαθητές σε τρία σχολεία στη Βιέννη.
- Βουλγαρία: 49 μαθητές σε τρία σχολεία στη Σόφια και το Κουσούντιλ
- Γερμανία: 122 μαθητές σε πέντε σχολεία στο Βερολίνο και το Βρανδεμβούργο
- Ελλάδα: 137 μαθητές σε επτά σχολεία σε Αθήνα, Παιανία-Αθήνα, Σπάρτη-Λακωνία, Βλαχιώτη-Λακωνία, Μολάους-Λακωνία

Σε αρκετά σχολεία τα σχολικά εργαστήρια ακολουθήθηκαν από συζητήσεις ομάδων εστίασης 8-10 μαθητών, οι οποίες συνέχισαν τη δημιουργική επαφή και ανταλλαγή απόψεων. Οι ερωτήσεις που τέθηκαν αφορούσαν το περιεχόμενο του δημιουργικού έργου, και τις προφορικές και εικονογραφικές αφηγήσεις των νεαρών συμμετεχόντων. Λειτουργώντας ως συνεργάτες μας, μας βοήθησαν να εντοπίσουμε ποιά θέματα είναι σημαντικά και χρήζουν συζήτησης.

Τα θέματα που συζητήθηκαν, αλλά κυρίως το ευρύ φάσμα των απαντήσεων, των διαφόρων οπτικών και προτάσεων των συμμετεχόντων στο έργο μας, δεν έτυχαν μόνο μεγάλης προσοχής κατά τη διάρκεια της πρακτικής εργασίας μας αλλά αποτελούν επίσης το κύριο μέρος αυτού του φυλλαδίου. Το κεφάλαιο που ακολουθεί αφιερώνεται στις φωνές και τις απόψεις των παιδιών και των νέων - σε εικόνες και λέξεις!

Φωτιγραφία: Κορίτσι, 12, Γερμανία

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Φωτογραφία: Αγόρι, 6, Ελλάδα

ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΙΑ

Εκφοβισμός: „Ένας μαθητής εκφοβίζεται ή γίνεται θύμα εκφοβισμού όταν εκτίθεται, επανειλημμένα και με την πάροδο του χρόνου, σε αρνητικές ενέργειες που προέρχονται από ένα η περισσοτέρους συμμαθητές του ... Είναι αρνητική ενέργεια όταν κάποιος προξενεί σκόπιμα ή επιχειρεί να προκαλέσει , τραυματισμό ή ταλαιπωρία σε άλλο πρόσωπο, μέσω σωματικής επαφής, λέξεων ή με άλλους τρόπους ». (Olweus, 1993)

Τι σημαίνει εκφοβισμός για τα παιδιά και τους νέους ανθρώπους

Όλα τα παιδιά και οι νέοι, είτε από την Αυστρία, τη Βουλγαρία, την Ελλάδα ή τη Γερμανία, γνώριζαν τον όρο εκφοβισμό όταν τους ρωτήσαμε: „Τι σημαίνει εκφοβισμός για εσάς;“

Χρησιμοποίησαν τον όρο για να περιγράψουν τις δικές τους οδυνηρές εμπειρίες στο σχολείο ή τις δικές τους ενέργειες εναντίον συμμαθητών τους. Το φάσμα των ενεργειών που περιέγραψαν οι νέοι, είχαν υποστεί ή ακόμη και προκαλέσει στους άλλους ήταν ευρύ. Οι εμπειρίες τους κυμαίνονταν από τις προσωπικές προσβολές, τις προσβολές κατά των μελών της οικογένειας τους, την ταπείνωση, τον κοινωνικό αποκλεισμό, το διαδικτυακό εκφοβισμό μέχρι τη σεξουαλική παρενόχληση, τον εκβιασμό και τη βία.

Για τα παιδιά και τους εφήβους στη Βουλγαρία ειδικότερα, ο σχολικός εκφοβισμός αποτελεί «φυσιολογικό» φαινόμενο: «Αυτή είναι η καθημερινή μας ζωή» είπαν και «το βλέπουμε κάθε μέρα». Ωστόσο, σε αντίθεση με τους μαθητές στις άλλες τρεις χώρες, σπάνια εντοπίζουν τις διαφορές μεταξύ του „εκφοβισμού“ και της „βίας“. Αυτό θα μπορούσε να οφείλεται στο γεγονός ότι η κατανόηση του θέματος του „εκφοβισμού“ στα σχολεία τους δεν είναι ακόμη τόσο έντονη.

Για πολλούς από τους Βούλγαρους μαθητές, ο όρος εκφοβισμός ταυτίζεται με τη βία, όπως πράξεις ξυλοδαρμού, εξαναγκασμού και βιασμού. Από την καθημερινή ζωή στο σχολείο, γνώριζαν πράξεις όπως το δάγκωμα, ο βασανισμός και ο „συστηματικός εκβιασμός για χρήματα“. Η σεξουαλική βία αναφέρθηκε επίσης: κορίτσια από τη Βουλγαρία συζήτησαν ανοιχτά τις προσωπικές του εμπειρίες και ανέφεραν ανεπιθύμητες σωματικές παρενοχλήσεις από τα αγόρια - «όταν με αρπάζουν».

Πέρα από συγκεκριμένες εμπειρίες βίας, μπορεί να αναφερθεί ότι τα παιδιά και οι νέοι άνθρωποι από τη Βουλγαρία, την Ελλάδα και την Γερμανία δεν είχαν μόνο ανάλογες εμπειρίες στο σχολείο - τα συναισθήματά που τους προκαλούνται είναι εξίσου παρόμοια: όλοι υπέφεραν ως θύματα εκφοβισμού.

Φωτογραφία: Κορίτσι, 15, Βουλγαρία
Αριστερά: σιχαμένο, αποθαρρύνω, προσβάλω, βιασμός
δεξιά: σωματική βία, γρονθοκόπημα

Τι σημαίνει εκφοβισμός για σένα;

„Βίντεο και αστεία στο Διαδίκτυο“

„Προσβολές, βρισιές και ταπείνωση“

„Το να σε κάνουν να νιώθεις ανόητος“

„Όταν δεν σε βοηθάει κανείς“

„Όταν δεν σέβονται τα προσωπικά όρια των άλλων“

(Κορίτσια και αγόρια από το Kyustendil, 12-13 ετών και από τη Σόφια, 13-15 ετών, Βουλγαρία)

Κάποιοι από του μαθητές από την Βουλγαρία αναφέρθηκαν σε λεκτικές επιθέσεις, προσβολές και διακρίσεις εναντίον της οικογένειάς τους: «Οι προσβολές είναι εναντίον των οικογενειών τους και είναι ιδιαίτερα κακές και προσβλητικές» (κορίτσι).

„Ο εκφοβισμός είναι όταν όλοι στην τάξη στρέφονται εναντίον σου με σκοπό να σε αναστατώσουν. Για παράδειγμα, σε χτυπούν, σου δίνουν φρικτά ψευδώνυμα, είσαι πάντα ο τελευταίος που θα επιλεγεί σε μια ομάδα“

„Όλοι καταφέρονται εναντίον σου“

„Κανείς δεν θέλει να έχει καμία σχέση μαζί σου“

„Όταν όλοι είναι κακοί μαζί σου, σε σπρώχνουν, σε χτυπούν, σε προσβάλλουν“

„Όταν κάποιος σε πειράζει για την εμφάνισή σου“

(Αγόρια και κορίτσια δημοτικού σχολείου στο Βερολίνο, 10-11 ετών, Γερμανία)

Τα αγόρια και τα κορίτσια ενός δευτεροβάθμιου σχολείου στην Ελλάδα θεωρούν ιδιαίτερα επίπονες τις ακόλουθες μορφές εκφοβισμού: αφενός, τον διαδικτυακό εκφοβισμό, δηλαδή τη χρήση του Διαδικτύου για τον εκφοβισμό ενός ατόμου, και αφετέρου τον κοινωνικό αποκλεισμό με την μορφή της κοροϊδίας και των βασανιστηρίων. Η ομάδα των μαθητών από τη Σπάρτη θεωρεί ότι τα κορίτσια επηρεάζονται περισσότερο από αυτή τη μορφή εκφοβισμού.

Πως αισθάνονται τα παιδιά που έχουν υποστεί εκφοβισμό;

„.. λυπημένα, δυστυχισμένα, μοναχικά, προσβεβλημένα, υποβαθμισμένα, ντροπιασμένα και στιγματισμένα“

„Δεν μπορώ να το αντέξω όταν κάποιος προσβάλει την οικογένειά μου, τότε αισθάνομαι πολύ άσχημα“

(Κορίτσια και αγόρια, 13-14 ετών, από Σόφια, Βουλγαρία)

Ένας Βούλγαρος μαθητής περιγράφει συναισθήματα όπως ο θυμός και η οργή: «Δεν αφήνω τους άλλους να με αντιμετωπίζουν άσχημα».

• „Νιώθω σαν σκουπίδι“

• „Με κοιτάζουν όλοι“

• „Θέλουν να εξαφανιστώ“

(Αγόρια και κορίτσια γυμνασίου, Ελλάδα)

Συνολικά, τα αγόρια και κορίτσια από την Ελλάδα περιέγραψαν έναν φαύλο κύκλο που προκαλείται από τον εκφοβισμό: Σύμφωνα με αυτά, τα εκφοβισμένα παιδιά:

k γίνονται εσωστρεφή και απόμακρα,

k τρομοκρατήθηκαν επειδή οι διώκτες τους τους απειλούσαν, ώστε να μην μιλήσουν σε κανέναν

k ντρεπόνται για το φόβο που νιώθουν επειδή ήθελαν πραγματικά να είναι γενναίοι

k και φοβήθηκαν να μιλήσουν με τους γονείς τους:

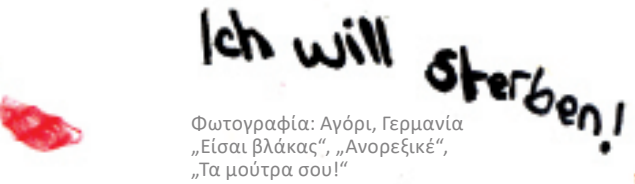

Φωτογραφία: Αγόρι, Γερμανία
„Είσαι βλάκας“, „Ανορεξικέ“,
„Τα μούτρα σου!“

Φωτογραφία: Κορίτσι, 10, Γερμανία / „Μοιάζεις αστεία“, „Φύγε“, „Δεν σε θέλουμε εδώ, φύγε“, είσαι χαζή“, „Είσαι κακιά“

p ούτως ώστε να μην τους επιβαρύνουν με τα δικά τους προβλήματα και ανησυχίες,

p επειδή φοβούνταν την αντίδρασή τους,

p επειδή φοβούνταν ότι οι γονείς τους θα πήγαιναν στον διευθυντή του σχολείου, ο οποίος θα αντιμετώπιζε τότε τους εκφοβιστές, κάτι που θα οδηγούσε σε περαιτέρω βασανιστήρια, αυξάνοντας έτσι ακόμη περισσότερο τον φόβο τους.

„Τότε αυτό το παιδί αισθάνεται πολύ, πολύ λυπημένο, και αυτό δεν είναι ωραίο, κάποιες φορές θέλουν να αυτοκτονήσουν ή να πέσουν από κάποιο ψηλό μέρος“.

«Είναι ηλίθιο το γεγονός ότι υπάρχουν παιδιά που τους αρέσει να εκφοβίζουν τους άλλους. Κάνουν τα άλλα παιδιά να μην θέλουν πάνε στο σχολείο ή ακόμα και να φοβούνται να βγουν από την πόρτα ή να αυτοτραυματίζονται ή να κάνουν άλλα ηλίθια πράγματα».

(Αγόρια και κορίτσια δημοτικού σχολείου στο Βερολίνο, 10-11 ετών, Γερμανία)

Αλλά τι λένε εκείνοι που συμμετέχουν ενεργά στον εκφοβισμό των συμμαθητών τους; Γιατί το κάνουν; Τι νιώθουν όταν εκφοβίζουν τους άλλους;

„Σημαίνει ότι ανήκω κάπου“

„Σημαίνει ότι είμαι από την πλευρά των ισχυρών“

είναι οι απαντήσεις νεαρών μαθητών από την Ελλάδα, καθιστώντας σαφές ότι τα παιδιά και οι νέοι που εκφοβίζουν επιδιώκουν να επιτύχουν αυξημένη δύναμη και δημοτικότητα μεταξύ των συνομηλίκων τους.

Τι χρειάζεστε για να αισθανθείτε ασφαλείς και ήρεμοι στο σχολείο;

Κατά τη διάρκεια των συζητήσεων, οι συμμετέχοντες και στις τέσσερις χώρες κατέστησαν σαφές ότι μερικές φορές εκτίθενται σε δυσάρεστες καταστάσεις στο σχολείο που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την χαρά του σχολείου και της μάθησης.

Μετά τα εργαστήρια και τις ομαδικές συζητήσεις, 18 μαθητές από την Αυστρία μαζί με τους καθηγητές τους από την τάξη ένταξης στη Βιέννη δημιούργησαν ένα σενάριο για ένα βίντεο σχετικό με τον εκφοβισμό με τίτλο: „Εκφοβισμός - κάτι παραπάνω από μια μάχη“.

Σύμφωνα με παιδιά και τους νέους από την Βουλγαρία, οι δάσκαλοι και οι γονείς είναι αυτοί που έχουν το ξεκάθαρό καθήκον να βελτιώσουν την κατάστασή τους στο σχολείο.

- Θα ήθελαν περισσότερη προσοχή από τους δασκάλους τους για μπορέσουν να «καταλάβουν καλύτερα τα παιδιά και τους νέους».
- Άλλοι αναφέρουν ότι θέλουν λιγότερες φωνές και προσβολές από τους δασκάλους τους.
- Οι γονείς χρειάζεται να συμμετέχουν περισσότερο στις σχολικές δραστηριότητες των παιδιών του και να δουλεύουν μαζί με τους δασκάλους και τους μαθητές για να βελτιώσουν την ατμόσφαιρα στην τάξη.

Υπήρχαν και φωνές που δεν έβρισκαν νόημα στο να σπάσει ο κύκλος του εκφοβισμού, αλλά αντιθέτως θεωρούσαν την εκδίκηση ως την κατάλληλη απάντηση για τα θύματα του εκφοβισμού:

„Ότι μου κάνουν, θα το ανταποδώσω!“ (Αγόρι)

Οι συμμετέχοντες από ένα δημοτικό σχολείο στη Γερμανία (10-11 ετών) αντιλαμβάνονταν τα πράγματα αρκετά διαφορετικά. Για αυτούς ήταν ξεκάθαρο: Ως τάξη θα πρέπει να επιλύουν τα προβλήματα τους. Οι νέοι άνθρωποι πρέπει να μάθουν να επιλύουν τις διαμάχες τους και να προσφέρουν υποστήριξη σε όσους εκφοβίζονται!

Φωτογραφία: Κορίτσι, 14, Βουλγαρία
„Τι χρειάζεσαι για να αισθανθείς ασφαλής στο σχολείο;“– „Φίλοι“

Σύμφωνα με τα λόγια τους, οι αντιπαλότητες μεταξύ των αγοριών, για παράδειγμα, πολλές φορές οδηγούνται σε σωματική μάχη:

„Τα αγόρια που προτιμούν να παλέψουν, απλά θα παλέψουν“ (αγόρι)

„Προτιμάμε να μην προσβάλουμε ο ένας τον άλλον, οπότε εάν υπάρξουν μία ή δύο προσβολές στη συνέχεια αρχίζουν και φεύγουν γροθιές“. (αγόρι)

Στρατηγικές αντιμετώπισης έχουν ήδη δοκιμαστεί με κάποια επιτυχία στην περίπτωση αυτή: είτε ένας τρίτος μαθητής μπήκε ανάμεσα στους δύο «μονομάχους», είτε κάποιος επιλέχθηκε να φέρει τον εκπρόσωπο της τάξης ή τον δάσκαλο για να το κάνει αυτό.

„Συνήθως τα αγόρια παλεύουν, οπότε προσπαθούμε να τους κρατήσουμε χωριστά μέχρι να έρθουν οι δάσκαλοι“. (αγόρι)

„Τότε τα αγόρια λένε πάντα: εκπρόσωπε της τάξης, πρέπει να μπεις ανάμεσα τους.“ (αγόρι)

Φωτογραφία: Κορίτσι, 7, Ελλάδα / „Είσαι κοντή, είσαι νάνος!", „Ε! Μη μου μιλάς έτσι!"

Τα κορίτσια ανέφεραν ότι οι διαμάχες μεταξύ τους δεν ξεπέρασαν ποτέ τις προφορικές προσβολές και λύθηκαν προφορικά. Τα κορίτσια προσπάθησαν να αναπτύξουν στρατηγικές επίλυσης μέσω του διαλόγου και προσπάθησαν επίσης να επιλύσουν τις διαμάχες από μόνες τους:

„Για εμάς τα κορίτσια, είναι συχνά έτσι [...] επειδή αποφεύγουμε η μία την άλλη και προσπαθούμε να λύσουμε [το πρόβλημα] από μόνες μας". (κορίτσι)

«Νομίζω ότι είναι πραγματικά πολύ πιο σωστό να λύνουμε τα προβλήματα με τους φίλους μας μόνο». (κορίτσι)

"Στη συνέχεια, λέμε απλώς" συγγνώμη „και ας τερματιστεί." (κορίτσι)

Επίσης, κατέστη σαφές στις συνομιλίες με τα παιδιά από το Βερολίνο ότι τα αγόρια και τα κορίτσια δεν φαίνεται να οδηγούνται σε αντιπαραθέσεις όταν δουλεύουν μαζί στην τάξη.

„Δεν θυμάμαι κάποια κατάσταση όπου υπήρχε διαμάχη μεταξύ αγοριών και κοριτσιών". (αγόρι)

„Μου φάνηκε ότι κάθε φορά που ήμασταν με τα αγόρια, όταν παίζαμε με ολόκληρη την τάξη, μαλώναμε λιγότερο". (Κορίτσι)

„Πιστεύω επίσης ότι μαλώναμε λιγότερο και διασκεδάζαμε περισσότερο [...] ήταν λίγο καλύτερα από το συνηθισμένο". (Κορίτσι)

«Δεν υπάρχουν πράγματα των κοριτσιών και πράγματα των αγοριών, μπορούν απλά να υποστηρίζουν ο ένας τον άλλον». (κορίτσι)

Φωτογραφία: Κορίτσι, 7, Ελλάδα / Bullying "Μην κοροϊδεύετε παιδιά από άλλες χώρες !!!"

Αν θέλουμε να αντλήσουμε ένα γενικό μάθημα από την εμπειρία αυτής της τάξης στον χειρισμό των συγκρούσεων που προκλήθηκαν, μεταξύ άλλων, από τον εκφοβισμό, θα μπορούσαμε να συνοψίσουμε μια επιτυχημένη στρατηγική με τους ακόλουθους όρους:

Είναι σημαντικό να χρησιμοποιηθούν και να ενισχυθούν οι πόροι που έχουν οι μαθητές στη διάθεσή τους καθώς επίσης να αναπτυχθεί η ευαισθητοποίηση για τους άλλους - τα κορίτσια για τα αγόρια και τα αγόρια για τα κορίτσια.

Φωτογραφία: Αγόρι, 13, Βουλγαρία

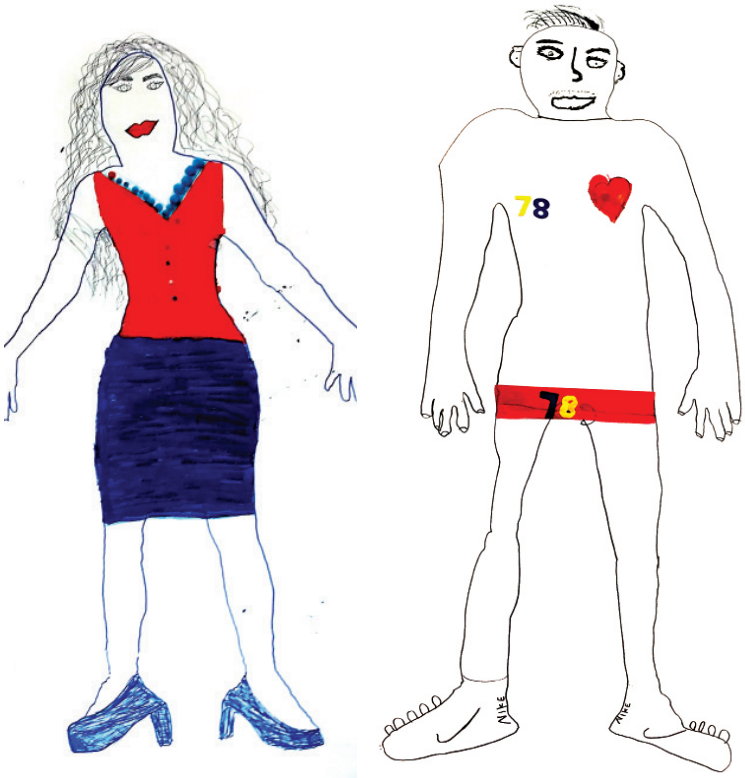

Φωτογραφίες: Κορίτσι, 13, Γερμανία / Αγόρι, 18, Γερμανία

ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Φύλο: οι κοινωνικά διαμορφωμένοι ρόλοι, συμπεριφορές, δραστηριότητες και ιδιότητες που μια συγκεκριμένη κοινωνία αποδίδει στις γυναίκες και στους άνδρες ... Το φύλο αναφέρεται στις κοινωνικές διαφορές μεταξύ γυναικών και ανδρών οι οποίες αποκτούνται, είναι μεταβλητές με την πάροδο του χρόνου και έχουν μεγάλες διακυμάνσεις τόσο εντός όσο και μεταξύ των πολιτισμών. (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2014)

Ισότητα των φύλων: σημαίνει ίση προβολή, ενδυνάμωση, υπευθυνότητα και συμμετοχή και των δύο φύλων σε όλους τους τομείς της δημόσιας και ιδιωτικής ζωής. Σημαίνει επίσης την ισότιμη πρόσβαση και διανομή πόρων μεταξύ γυναικών και ανδρών „. (Ibid.)

Πολλά έχουν συμβεί τις τελευταίες δεκαετίες: Οι γυναίκες κατέχουν υψηλόβαθμες θέσεις στην πολιτική και τις επιχειρήσεις, ασκούν επιρροή σε διάφορους τομείς της κοινωνίας και έχουν πρόσβαση σε θέσεις εργασίας που μέχρι πρότινος προορίζονταν αποκλειστικά για τους άνδρες. Οι άνδρες εκτελούν καθήκοντα στις δουλειές του σπιτιού και συμμετέχουν στην ανατροφή των παιδιών, λαμβάνουν άδεια γονέα και στηρίζουν τους συντρόφους τους στην εργασία τους. Υπάρχει λοιπόν ισότητα των φύλων στην πράξη, ή απλά φαίνεται έτσι; Για να απαντήσουμε σε αυτή την ερώτηση, πρέπει να εξετάσουμε προσεκτικά τα δεδομένα μας: Έχουν οι άνδρες και οι γυναίκες ίσα δικαιώματα; Παίρνουν τα ίδια χρήματα για την ίδια δουλειά; Συνεισφέρουν οι άνδρες εξίσου με τις γυναίκες όσον αφορά τη λειτουργία του νοικοκυριού και στην ανατροφή των παιδιών; Έχουν πράγματι αλλάξει οι προσδοκίες της κοινωνίας ως προς τον ρόλο των δύο φύλων- ή εξακολουθούν να υπάρχουν τα παλιά στερεότυπα;

Σε ομαδικές συζητήσεις και σχολικά εργαστήρια στην Αυστρία και τη Γερμανία, το „φύλο“ και η „ισότητα των φύλων“ ήταν θέματα που εξετάστηκαν σε βάθος. Μεταξύ άλλων, θέλαμε να μάθουμε από τα κορίτσια και τα αγόρια τα ακόλουθα: Πώς βλέπετε τον ρόλο που παίζει το φύλο στην ζωή σας; Ποια πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα αντιμετωπίζετε ως αγόρι ή κορίτσι; Ποιες είναι οι προσδοκίες σας για το αντίθετο φύλο; Υπάρχει ισότητα των φύλων;

Πολλές ζωηρές συζητήσεις πραγματοποιήθηκαν, οι οποίες έδειξαν πόσο κυρίαρχα εξακολουθούν να είναι τα στερεοτυπικά πρότυπα για πολλά αγόρια και κορίτσια σήμερα. Παρόλα αυτά, έδειξαν επίσης ότι τα παιδιά και οι νέοι ήταν σε θέση να ασχοληθούν με το ζήτημα της ισότητας των φύλων, ότι ήταν σε θέση να αναγνωρίσουν την κοινωνική πραγματικότητα και σιγά σιγά διατύπωσαν την ανάγκη για αλλαγή.

Στην Αυστρία / Βιέννη μιλήσαμε με νέους ηλικίας μεταξύ 12 και 17 ετών. Όλοι παρακολουθούσαν τα μαθήματα ένταξης και πολυπολιτισμικής εκπαίδευσης και προέρχονταν κυρίως από μεταναστευτικό υπόβαθρο.

Στη Γερμανία / Βερολίνο, κορίτσια και αγόρια ηλικίας μεταξύ 8 και 17 ετών συμμετείχαν στις συζητήσεις μας. Η νεώτερη ομάδα απαρτιζόταν από μαθητές δημοτικού και η μεγαλύτερη ομάδα αποτελούνταν από κορίτσια που φοιτούσαν σε μια τάξη υποδοχής γυμνασίου.

Φωτογραφία: Κορίτσι, 12, Γερμανία

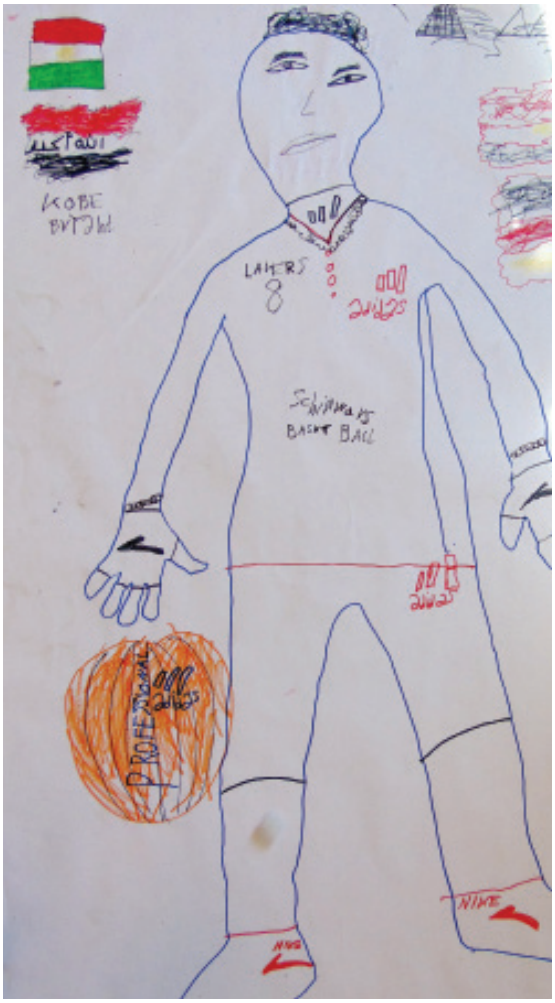

Φωτογραφία: Αγόρι, 12, Γερμανία

ΕΦΗΒΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Η αντίληψη τους σχετικά με το ρόλο των φύλων

Γιατί σου αρέσει να είσαι κορίτσι/αγόρι;

Οι απαντήσεις που έδωσαν κορίτσια και αγόρια ηλικίας 12 έως 17 ετών σε αυτά τα ερωτήματα, εξέφρασαν παραδοσιακά πρότυπα και ιδέες: τα κορίτσια είναι όμορφα, μπορούν να εκφράσουν συναισθήματα, να καλλωπίζονται και να έχουν παιδιά - τα αγόρια είναι δυνατά, αρσενικά και δεν κλαίνε.

„Επειδή μπορώ να φοράω μακιγιάζ“.
„[Γιατί μπορώ] να γεννήσω και να έχω παιδιά“.

„[Γιατί μπορώ] να βάζω όμορφα ρούχα“.

„Επειδή μπορείς να φορέσεις μια μαντίλα.“

(Κορίτσια, 12-14 ετών, Αυστρία)

„Μπορούμε να φορέσουμε παπούτσια με τακούνια, φόρεμα και μακιγιάζ“.

„Τα κορίτσια μπορούν, για παράδειγμα, να κλάψουν, τα αγόρια δεν μπορούν να το κάνουν ...“

«Τα κορίτσια έχουν μεγάλη καρδιά. Αυτός ο κόσμος δεν είναι όμορφος χωρίς αυτά».

(Κορίτσια, 13-17 ετών, Γερμανία)

„Για να είμαι ισχυρός, γιατί μπορώ να είμαι πιο δυνατός“.

„Επειδή δεν χρειάζεται να γεννήσω γιατί δεν πρέπει να περάσω αυτό τον πόνο, γιατί δεν χρειάζεται να έχω παιδιά“.

„Επειδή τα αγόρια είναι πιο αθλητικά.“

(Αγόρια, 12-14 ετών, Αυστρία)

Φωτογραφία: Κορίτσι, 15, Αυστρία / „Θέλω να χορέψω. Είμαι πολύ καλός“, „Μου αρέσει να ακούω μουσική.“

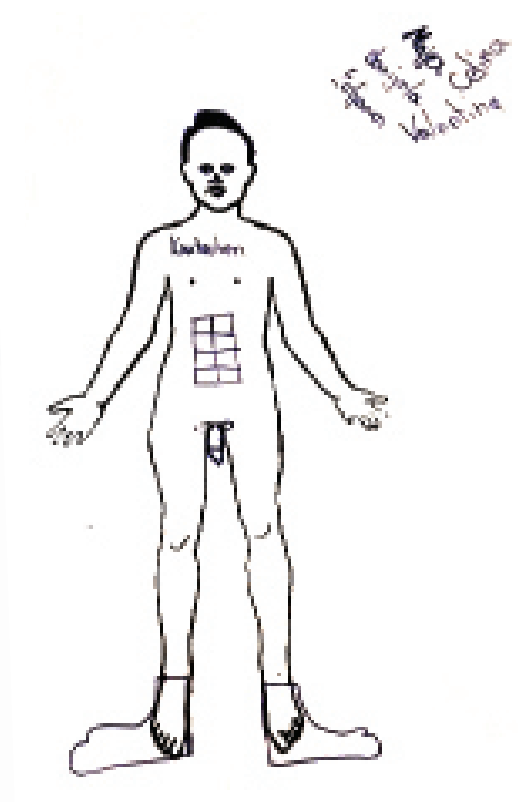

Φωτογραφία: Αγόρι, 14, Αυστρία / „Φιλί“

Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των ρόλων του θηλυκού και του αρσενικού;

Στις ιδέες που εξέφρασαν οι νέοι για το ρόλο τους ως αγόρι ή άνδρα και ως κορίτσι ή γυναίκα, συναντήσαμε κυρίως τις παραδοσιακές απόψεις για το φύλο. Τα αγόρια εξέφρασαν επίσης ότι το να είναι κάποιος ισχυρός συνεπάγεται τη μη εκδήλωση των συναισθημάτων του. Απαντώντας στο ερώτημα γιατί τους αρέσει να είναι κορίτσι ή αγόρι, οι νέοι σπάνια ανέφεραν νέες ιδέες σχετικά με το φύλο τους. Ο στερεότυπος ρόλος του „άνδρα ως προστάτη“ και της „γυναίκας ως προστατευόμενης“ όχι μόνο δεν αμφισβητήθηκε, αλλά επιβεβαιώθηκε από τα κορίτσια και τα αγόρια. Αξιοσημείωτο είναι επίσης να αναφερθεί ότι σε κάποιες από τις συζητήσεις της ομάδας η ατμόσφαιρα εμπιστοσύνης βοήθησε μερικά από τα κορίτσια να μιλήσουν ανοιχτά για τη βία με βάση το φύλο.

„... οι γυναίκες έχουν πιο ωραίο σώμα, ... ωραία φιγούρα“.

«Είναι πλεονέκτημα ότι είμαστε προστατευόμενες και ότι μπορούμε να γεννήσουμε».

«Μερικές φορές, όμως, τα αγόρια το κάνουν [ασκούν βία με βάση το φύλο.] Μερικές φορές αυτό συμβαίνει. Μερικές φορές και κάθε μέρα»

Φωτογραφία:
Κορίτσι, 9, Γερμανία

(Κορίτσια, 12-14 ετών, Αυστρία)

„Στη χώρα μας, είναι πλεονέκτημα για τους άνδρες να προστατεύουν τις γυναίκες“.

„Οι άνδρες είναι πιο δυνατοί ώστε να προστατεύουν τις γυναίκες“.

„Δεν επιτρέπεται κάποιος να παρενοχλεί και να επιτίθεται στα κορίτσια“.

„Δεν μπορώ να εκδηλώσω τα συναισθήματα μου, παρά μόνο όσα αφορούν τα κορίτσια“.

«Δεν πρέπει να κλαίω .... όταν τα αγόρια κλαίνε, φαίνονται τόσο θηλυκά».

„Λέμε ότι όταν κλαις, είσαι σαν γυναίκα ... Δεν είναι ωραίο όταν ένα αγόρι κλαίει. Αυτό δεν είναι κάτι ανδρικό“.

(Αγόρια, 12-14 ετών, Αυστρία))

Τι προσδοκίες έχουν οι νέοι άνθρωποι για το αντίθετο φύλο;

Οι προσδοκίες για τα δύο φύλα αντανακλούν την κοινωνική πραγματικότητα – οι γυναίκες πρέπει να σηκώνουν διπλό φορτίο. Αφενός, τα αγόρια περιέγραψαν τα παραδοσιακά καθήκοντα των γυναικών – να φροντίζουν το σπίτι και τα παιδιά- και αφετέρου – κάτι το οποίο σήμερα θεωρείται σε μεγάλο βαθμό δεδομένο- να έχουν εργασιακή απασχόληση.

„Οι γυναίκες πρέπει να κρατούν τα πράγματα τακτοποιημένα, πρέπει να είναι σε θέση να μαγειρεύουν καλά, από μικρές προετοιμάζονται για να φροντίζουν το σπίτι και να φροντίζουν τα παιδιά".

„Πρέπει να μπορεί να εργάζεται αλλά και να κάνει και τις δουλειές του σπιτιού".

«Θέλω να έχω μια γυναίκα που να μπορεί να φροντίζει και να εκπαιδεύει τα παιδιά αλλά και να μπορεί να είναι ανεξάρτητη, χωρίς να στηρίζεται σε μένα».

(Αγόρια, 12-14 ετών, Αυστρία)

Ισότητα μεταξύ των φύλων

Στη Γερμανία, η συζήτηση γύρω από τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του να είσαι αγόρι ή κορίτσι αποτελεί επίσης μια παράμετρο του θέματος των ίσων δικαιωμάτων. Οι συγκρίσεις έγιναν με το τι επιτρέπεται στα κορίτσια και τι στα αγόρια. Σε μια τάξη υποδοχής κορίτσια από διαφορετικές χώρε εξέφρασαν την επιθυμία τους για αλλαγή: Λαμβάνοντας υπόψη τις καθημερινές ελευθερίες που παρέχονται στα αγόρια, αισθανόταν ότι αντιμετωπίζονται άνισα και παγιδεύονται στον παραδοσιακό τους ρόλο ως γυναίκες.

„... Τα κορίτσια είναι υπεύθυνα για την καθαριότητα. Τα κορίτσια πρέπει να κάνουν περισσότερη δουλειά από τα αγόρια.„

„Όλα τα αγόρια μπορούν να κάνουν αθλήματα, αλλά τα κορίτσια δεν μπορούν."

„Κάποιοι λένε στην κόρη τους:" Πρέπει να φορέσεις μαντίλα „, αλλά εκείνη δεν θέλει. Τα αγόρια δεν πρέπει να φοράνε μαντίλα, τα κορίτσια πρέπει.

„Λοιπόν, στη χώρα μου, τα κορίτσια δεν έχουν τα ίδια δικαιώματα με τα αγόρια, π.χ. ένα κορίτσι δεν μπορεί να ... βγαίνει έξω μόνο του ... Τα κορίτσια δεν επιτρέπεται να παίζουν ποδόσφαιρο σε ένα κλαμπ όπως η Barcelona. Τα αγόρια όμως είναι «βασιλιάδες» και μπορούν να αποφασίζουν για τον εαυτό τους. Πολλά κορίτσια δεν μπορούν. Τα αγόρια θεωρούν ότι τα κορίτσια δεν μπορούν να αποφασίσουν για τον εαυτό τους επειδή δεν μπορούν να σκέφτονται σωστά".

Τα κορίτσια πρέπει πάντα να ρωτούν, για παράδειγμα, τι τους επιτρέπεται να κάνουν. Τα αγόρια δεν χρειάζεται να το κάνουν αυτό, τα κορίτσια όπως εγώ πρέπει πάντα να ρωτούν τους γονείς τους, π.χ., αν θέλω να βγω μαζί με τους φίλους μου ».

(Κορίτσια, 13-17 ετών, Γερμανία)

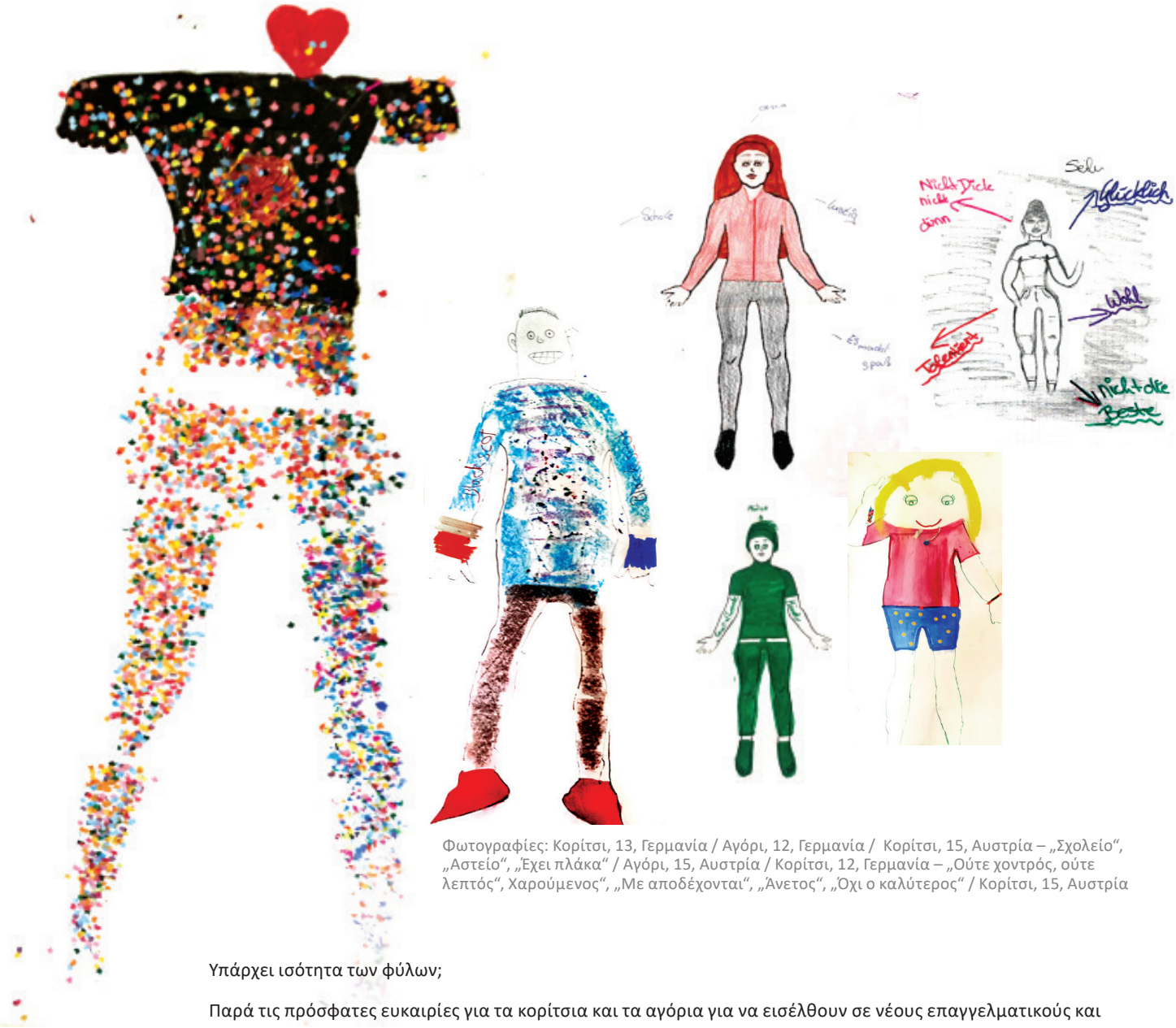

Φωτογραφίες: Κορίτσι, 13, Γερμανία / Αγόρι, 12, Γερμανία / Κορίτσι, 15, Αυστρία – „Σχολείο“, „Αστείο“, „Έχει πλάκα“ / Αγόρι, 15, Αυστρία / Κορίτσι, 12, Γερμανία – „Ούτε χοντρός, ούτε λεπτός“, Χαρούμενος“, „Με αποδέχονται“, „Άνετος“, „Όχι ο καλύτερος“ / Κορίτσι, 15, Αυστρία

Υπάρχει ισότητα των φύλων;

Παρά τις πρόσφατες ευκαιρίες για τα κορίτσια και τα αγόρια για να εισέλθουν σε νέους επαγγελματικούς και οικογενειακούς ρόλους, οι νέοι γνώριζαν καλά τις υπάρχουσες κοινωνικές αδικίες και τις συζήτησαν.

„Οι γυναίκες κερδίζουν λιγότερα χρήματα από τους άνδρες. Αυτό είναι άδικο. „(Αγόρι)

«Οι γυναίκες δυσκολεύονται επίσης να επιστρέψουν στην εργασία μετά τη άδεια μητρότητας επειδή συχνά πρέπει να εργάζονται με μερική απασχόληση». (κορίτσι)

«Οι γυναίκες μπορούν ήδη να γίνουν πιλότοι, οδηγοί και πολιτικοί». (αγόρι)

„Αλλά λίγα κορίτσια γίνονται μηχανικοί ή τεχνικοί“. (κορίτσι)

«Αλλά υπάρχουν ακόμη λίγοι άνδρες που γίνονται μαίες ή δάσκαλοι σε νηπιαγωγείο.» (Κορίτσι)

(Κορίτσια και αγόρια, 12-14 ετών, Αυστρία)

Φύλο και σεξουαλική ταυτότητα

Καλλιτέχνες και πολιτικοί βγαίνουν και μιλούν ανοιχτά για την ομοφυλοφιλία τους, παντρεύονται με τους συντρόφους τους και υιοθετούν παιδιά. Υπάρχει σεβασμός στις διαφορετικές μορφές σεξουαλικής διαφορετικότητας; Θέλαμε να μάθουμε τι επηρεάζει τις απόψεις των νέων, αν υπάρχουν προκαταλήψεις και συζητήσαμε σχετικά με τις διακρίσεις και τη βία.

Φωτογραφία: Αγόρι, 9, Γερμανία

Συζητώντας για την „Σεξουαλική Ταυτότητα και την Διαφορετικότητα“

Οι ζωηρές συζητήσεις γύρω από αυτά τα ερωτήματα στην Αυστρία αντανακλούν τις υφιστάμενες κοινωνικές θέσεις. Οι απαντήσεις κυμαινόταν από την μη ανοχή της ομοφυλοφιλίας στην ενσυναίσθηση και στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των ομοφυλοφίλων.

„Δεν έχω τίποτα εναντίον των ομοφυλόφιλων. Μια φορά ένας άνδρας που στεκόταν έξω από το σχολείο μας, κρατώντας μια μωβ τσάντα δέχτηκε απίστευτό μπούλινγκ“. (αγόρι)

«Οι ομοφυλόφιλοι είναι κανονικοί άνθρωποι, αλλά δεν πρέπει να παντρεύονται». (κορίτσι)

(Αγόρια και κορίτσια, 12-14 ετών, Αυστρία)

Το δικαίωμα των ομοφυλόφιλων ζευγαριών στο να γίνουν γονείς συζητήθηκε ιδιαίτερα έντονα:

„Μπορούν να παντρεύονται, αλλά δεν πρέπει να έχουν παιδιά“.

„Γιατί είστε ενάντια [στο να γίνουν γονείς ομοφυλόφιλα ζευγάρια]; Αν θέλουν ένα παιδί, γιατί όχι;“

«Νομίζω ότι είναι καλύτερο τα παιδιά να φροντίζονται από ομοφυλόφιλα ζευγάρια από το να ζουν σε ένα ορφανοτροφείο».

„Τι θα προτιμούσατε: γονείς που συμπεριφέρονται άσχημα ή χτυπούν τα παιδιά τους ή ομοφυλόφιλοι γονείς;“

„Δεν έχει σημασία αν είναι ομοφυλόφιλοι ή ετεροφυλόφιλοι. Τα παιδιά χρειάζονται αγαπημένους γονείς.“

(Συζήτηση μεταξύ κοριτσιών, 12-14 ετών, Αυστρία)

Με βάση αυτή την συζήτηση, πρέπει να τονίσουμε ακόμα περισσότερο την ανάγκη για προώθηση της ισότητας των φύλων στο σχολείο. Η αμφισβήτηση και η αποδόμηση των αρνητικών στερεοτύπων είναι το κλειδί για την πρόληψη των διακρίσεων με βάση το φύλο και για την προώθηση της ισότητας των φύλων και της αποδοχής των διαφορετικών σεξουαλικών ταυτοτήτων.

Πώς οι νεότεροι μαθητές που πλησιάζουν την εφηβεία βλέπουν τον μεταγενέστερο ρόλο τους ως άνδρα ή γυναίκα; Είναι διαφορετική η αντίληψη των ρόλων τους σε σχέση με αυτή των μεγαλύτερων μαθητών;

Τα κορίτσια και τα αγόρια από δύο δημοτικά σχολεία του Βερολίνου συζήτησαν αυτό το θέμα μαζί μας. Αποδείχθηκε ότι ορισμένα από αυτά δεν είχαν ακόμη δεσμευτεί σε μια συγκεκριμένη θέση και ήταν ευέλικτα όσον αφορά τους ρόλους των φύλων:

„Θα ήθελα να είμαι και τα δύο“. (κορίτσι)

«Είμαι και αγόρι και κορίτσι». (κορίτσι)

„Μπορείς να προσποιηθείς ότι είσαι είτε κορίτσι είτε αγόρι“. (αγόρι)

Τα κορίτσια έχουν ήδη βιώσει ότι το φύλο τους συνδέεται με ορισμένα στερεοτυπικά χαρακτηριστικά όπως «τα κορίτσια είναι αργά», «τα κορίτσια είναι αδύναμα» κλπ. Ένιωσαν ότι τους κολάν ετικέτες, ότι έπρεπε πάντα να είναι στην άμυνα και ότι κάτι πρέπει να αποδείξουν:

„Λέω ότι δεν είναι αλήθεια [ότι τα κορίτσια είναι αδύναμα και αργά], επειδή υπάρχουν δυνατά κορίτσια τα οποία είναι και γρήγορα“ (κορίτσι)

«Υπάρχουν επίσης αργά αγόρια, απλά τα κορίτσια πολλές φορές δεν θέλουν να κάνουν την προσπάθεια». (κορίτσι)

«Δεν είναι καθόλου αλήθεια ότι τα κορίτσια είναι πιο αργά από τα αγόρια. Υπάρχουν και κάποια κορίτσια που είναι πιο γρήγορα και από μεγαλύτερα αγόρια».

Ακόμα και αυτά τα νεαρά κορίτσια θεώρησαν ότι το να χαρακτηρίζονται από τα ρούχα που φορούν ήταν ένα πλεονέκτημα και ένα προνόμιο:

„Αλλά νομίζω επίσης ότι είναι καλό να είσαι κορίτσι επειδή ένα κορίτσι μπορεί να φορέσει και παντελόνια αλλά και ένα φόρεμα“.

Η αντίθετη άποψη ενός κοριτσιού ότι και τα αγόρια θα μπορούσαν να φορανε φούστες απορρίφθηκε από ένα άλλο κορίτσι:

„Όμως τότε θα έμοιαζαν γελοία“.

Φωτογραφία: Κορίτσι, 11, Γερμανία / „Όλοι είναι παρόμοιοι - αλλά διαφορετικοί!“

Ποδόσφαιρο: Συζητώντας για την "Ισότητα"

Καμία θέση δεν είναι ισχυρότερη από την άποψη ότι τα κορίτσια και το ποδόσφαιρο δεν πάνε μαζί. Ακόμη και

τα αγόρια ηλικίας 10-11 ετών είχαν ήδη υιοθετήσει αυτό το στερεότυπο. Για αυτούς, ήταν σαφές ποια αθλήματα ήταν κατάλληλα για τα κορίτσια και ποια για τα αγόρια:

«Αφού το ποδόσφαιρο είναι πολύ δύσκολο για τα κορίτσια τις περισσότερες φορές. Γι ,αυτό και εγώ θα διάλεγα χάντμπολ ή πόλο [αν ήμουν κορίτσι]».

«Όταν ένα κορίτσι παίζει ποδόσφαιρο, πολλά αγόρια στην τάξη λένε «Θεέ μου, ένα κορίτσι που παίζει ποδόσφαιρο. Αυτό είναι μάλλον λάθος.»

Αν ένα κορίτσι παίζει καλά, παρά τις προσδοκίες, η απόδοσή της δεν χειροκροτείται από τα αγόρια, αλλά αντίθετα υποτιμάται:

«Δεν παίζει κακά για κορίτσι [λένε τα αγόρια]».

Τα κορίτσια με πάθος για το ποδόσφαιρο διαφώνησαν με την στάση των αγοριών:

„Λοιπόν, αναρωτιέμαι, αφού είμαστε όλοι άνθρωποι, απλά αγόρια και κορίτσια: ... ο οποιοσδήποτε μπορεί να παίξει ποδόσφαιρο, αλλά γιατί μόνο τα αγόρια να μπορούν να παίζουν καλά ποδόσφαιρο και όχι τα κορίτσια; Ίσως τα κορίτσια παίζουν εξίσου καλά ποδόσφαιρο, απλώς δεν ξέρουν πώς, γιατί δεν παίζουν ποδόσφαιρο τόσο συχνά στο σχολείο .... Στο σχολείο, συχνά δεν τολμούν [να παίξουν ποδόσφαιρο] „(κορίτσι)

Όπως προαναφέρθηκε: Δεν υπάρχει πιο ισχυρό στερεότυπο από το ότι τα κορίτσια και το ποδόσφαιρο είναι έννοιες ασύμβατες!

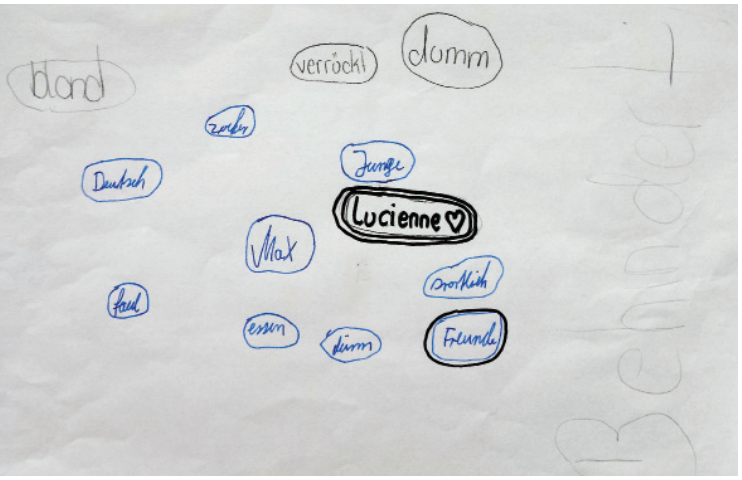

Φωτογραφία: Αγόρι, 13, Γερμανία

Φωτογραφία: Κορίτσι, 6, Ελλάδα

Υπάρχει ισότητα μεταξύ των φύλων;

Για τα κορίτσια, αυτό το ερώτημα σχετίζεται άμεσα με τη στερεοτυπική ιδέα ότι τα κορίτσια είναι πιο αδύναμα από τα αγόρια. Ακριβώς η αποδοχή αυτής της θέσης κερδίζει το σεβασμό των αγοριών για τα κορίτσια. Η εμπειρία δείχνει, ότι τα ισχυρά κορίτσια μπορούν να γίνουν γρήγορα «μη αποδεκτά» αν δεν συμμορφώνονται με τα κοινά στερεότυπα του φύλου τους. Η συμπεριφορά αυτών των κοριτσιών «ξενίζει» ιδιαίτερα εκείνους που έχουν υιοθετήσει πολύ άκαμπτες πεποιθήσεις για τη συμπεριφορά των φύλων:

„... επειδή πάντα σκέφτεστε ότι τα κορίτσια είναι πιο αδύναμα από τα αγόρια".

«Σε σέβονται περισσότερο όταν θεωρείς ότι τα αγόρια είναι πιο δυνατά και πιο γρήγορα από τα κορίτσια»."

Η υποτιθέμενη αδυναμία των κοριτσιών αναφέρεται επίσης ότι χρησιμοποιείται από τα αγόρια ως λόγος προσβολής εναντίον των κοριτσιών:

«Θα ήθελα να είμαι αγόρι, γιατί τότε δεν θα με προσβάλλει κανείς ότι είμαι αργή, ακόμα και αν δεν είμαι τόσο αργή».

„[Τα αγόρια τα προσβάλλουν] ... αλλά όχι τόσο όσο τα κορίτσια."

[Τα κορίτσια μπορούν επίσης να γίνουν προσβλητικά] ... αλλά όχι τόσο όσο τα αγόρια."

Όσον αφορά την θέση των αγοριών για την ισότητα των φύλων αναφέρθηκε ότι, κατά την άποψη τους, τα κορίτσια δέχονται καλύτερη μεταχείριση από τους δασκάλους. Επίσης, θεώρησαν ότι τα επιτεύγματα των κοριτσιών στο σχολείο είναι καλύτερα από αυτά των αγοριών. Φαίνεται ότι τα αγόρια υποφέρουν όταν είναι στη «σκιά» των κοριτσιών στο σχολείο. Επομένως, ένα αγόρι βρήκε την ιδέα να είναι κορίτσι αρκετά ελκυστική:

«Τα κορίτσια είναι πάντα τυχερά, επειδή δεν τιμωρούνται από τους δασκάλους».

„Θα ήταν πραγματικά καλό αν μπορούσα να τα πάω καλύτερα στο σχολείο."

Υπάρχει κάποια συναινετική άποψη που θα μπορούσε να περιγράψει τις σχέσεις μεταξύ των φύλων από μια ουδέτερη θέση και να δικαιολογεί την ισότητα τους; Αυτή η ερώτηση συζητήθηκε επίσης από τα αγόρια και τα κορίτσια. Η άποψη ενός αγοριού μας βοηθάει να συνοψίσουμε αυτό το κεφάλαιο:

„Το κοινό που έχουν τα κορίτσια και τα αγόρια είναι ότι είναι όλα διαφορετικά [προσωπικότητες] ... μερικά σε βοηθάνε και μερικά όχι, τα αγόρια και τα κορίτσια το έχουν αυτό εξίσου. Και μερικά είναι ευγενικά και άλλα δεν είναι ή κάποια είναι κακά μαζί σου ή κάποια είναι αστεία ή κάποια βοηθούν πάντα τους άλλους."

Όλοι είμαστε παρόμοιοι – μα και διαφορετικοί! Η δήλωση αυτή είναι η κατάλληλη μετάβαση για το επόμενο κεφάλαιο μας, το οποίο αφορά την „διαφορετικότητα". Εκεί εστιάζουμε στη μοναδικότητα και την αξία κάθε ατόμου, ανεξάρτητα από την ηλικία, το φύλο, την εθνότητα και την εθνικότητα, το κοινωνικό υπόβαθρο, τη σεξουαλική ταυτότητα, τη θρησκεία ή τις πολιτικές απόψεις.

Φωτογραφία: Κορίτσι, 13, Ελλάδα

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

Διαφορετικότητα σημαίνει « όταν ένα σύνολο αποτελείται από διαφορετικά στοιχεία, πτυχές και χαρακτηριστικά, διαφορετικότητα όσον αφορά την εθνοτική καταγωγή, το φύλο, τον πολιτισμό κ.λπ.» (Save the Children UK, 2005).
„Η διαφορετικότητα είναι μια έννοια που έχει ως στόχο τη διάκριση και την αναγνώριση των ομαδικών και ατομικών χαρακτηριστικών καθώς και για την αποδοχή της προσωπικότητας του ατόμου, ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, εθνότητας, εθνικότητας, κοινωνικού υπόβαθρου, σεξουαλικής ταυτότητας, θρησκείας ή πολιτικών απόψεων“. (Winkelmann, 2014)
Πετάξτε τις ταμπέλες! Αυτός ήταν ο στόχος της εργασίας μας με τους νέους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα από την Αυστρία και τη Γερμανία ηλικίας 8 έως 17 ετών.
Αρχικά, θέλαμε να μάθουμε περισσότερο γι ,αυτούς: τι σημαίνει η διαφορετικότητα για σας και τι σημαίνει να „ανήκετε“ σε μια ομάδα; Τι χρειάζεστε για να γίνετε αποδεκτοί; Τι θεωρείτε ότι πρέπει να έχει ένα σχολείο που αγκαλιάζει την διαφορετικότητα; Στα σχολικά εργαστήρια που οργανώσαμε, τα οποία ενθάρρυναν την ελεύθερη καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργία, ζητήσαμε από τους νέους να επικεντρωθούν στις δικές τους σκέψεις και ιδέες για την διαφορετικότητα ούτως ώστε να συνειδητοποιήσουν την πολυπλοκότητα του θέματος.
Ένα πρώτο σημαντικό βήμα ήταν η συνειδητή κατανόηση του εαυτού μας. Σχεδιάζοντας εικόνες του πραγματικού τους σώματος, ενθαρρύνθηκαν να συνειδητοποιήσουν πράγματα για τον εαυτό τους και να απαντήσουν στις ερωτήσεις: „Τι είδους άτομο είμαι;“ „Τι με κάνει μοναδικό;“ Τι είναι τόσο ξεχωριστό για εμένα;“
Αυτή η αναγκαία αντανάκλαση με τον εαυτό τους, ήταν μια νέα εμπειρία για πολλούς νέους ανθρώπους, οι οποίοι δεν

Φωτογραφία: Αγόρι, 9, Γερμανία

θεώρησαν ότι ήταν μια εύκολη διαδικασία και χρειάστηκε χρόνος για να πραγματοποιηθεί. Οι συζητήσεις που ακολούθησαν, ωστόσο, επιβεβαίωσαν ότι το δημιουργικό έργο που προηγήθηκε τους είχε υποστηρίξει στο να δώσουν απαντήσεις σε αυτές τις ερωτήσεις. Ήταν σε θέση να αναγνωρίσουν ότι η επιθυμία τους να ανήκουν σε μια ομάδα είναι ισχυρή και σημαντική. Επιπλέον, αναγνώρισαν την συμμετοχή τους σε πολλές διαφορετικές ομάδες. Αυτές περιλαμβάνουν την οικογένεια, τους φίλους, τη χώρα προέλευσης, το χρώμα του δέρματος, τη γλώσσα, τη θρησκεία ή το φύλο.
Με βάση αυτή την αυτογνωσία, μιλήσαμε για τις διαφορετικές πτυχές της διαφορετικότητας. Στην Αυστρία, οι ερωτήσεις «Τι είναι το διαφορετικό» και «ομοιότητες και διαφορές» ήταν στο επίκεντρο της συζήτησης. Στη Γερμανία, οι συζητήσεις επικεντρώθηκαν στο τι σημαίνει για τους μαθητές η «διαφορετικότητα», το εάν και τι είδους «εμπειρίες διάκρισης και ρατσισμού» είχαν βιώσει, καθώς και πως θα έπρεπε να είναι ένα «σχολείο που αγκαλιάζει την διαφορετικότητα».

Φωτογραφία: Αγόρι, 15, Γερμανία

Τι σημαίνει το να είσαι διαφορετικός για εσάς;

Οι απαντήσεις των μαθητών από την Αυστρία υποδηλώνουν ότι είχαν ήδη εμπειρία του να είναι διαφορετικοί: τόνισαν την ανάγκη για κατανόηση και σεβασμό προς τους άλλους και επεσήμαναν ότι είναι όλοι διαφορετικοί:

„Πρέπει να αποδεχθούμε τους άλλους, η αποδοχή είναι σημαντική. Όταν έρχονται νεοφερμένοι στην τάξη, πρέπει να είμαστε ευγενικοί, να δείξουμε σεβασμό, να είμαστε καλοί μαζί τους".

„Είμαστε όλοι ξένοι (στην Αυστρία) σε αυτή την τάξη. Η αποδοχή είναι σημαντική επειδή όλοι προέρχονται από διαφορετικούς πολιτισμούς".

„Έχουμε διαφορετικές κουλτούρες και διαφορετικές παραδόσεις, έχουμε διαφορετικά μαλλιά και δέρμα."

(Κορίτσια και αγόρια, 12 έως 14 ετών, Αυστρία)

Ομοιότητες και διαφορές

Για πολλούς νέους από οικογένειες με διαπολιτισμικό υπόβαθρο, η εθνότητα και η θρησκεία ήταν χαρακτηριστικά της κοινότητας και ταυτόχρονα πολύ κρίσιμα στοιχεία που καθορίζουν την συμμετοχή σε μια ομάδα:

„Αν είναι Τούρκος, τότε ανήκει σε εμάς."

„Αν είναι Σέρβος, μου ανήκει."

„Αν είναι Αφγανός, τότε θα ενταχθεί στο ποδοσφαιρικό σύλλογο του Αφγανιστάν".

(Αγόρια, 14-15 ετών, Αυστρία)

Τι είναι διαφορετικότητα για εσένα;

Η ζωγραφιά ενός κοριτσιού με τίτλο «Είμαστε όλοι παρόμοιοι μα και διαφορετικοί» πυροδότησε στη Γερμανία μια ζωηρή συζήτηση σχετικά με την «διαφορετικότητα» μεταξύ μιας ομάδας παιδιών ηλικίας 8-10 ετών, η οποία έδειξε το σεβασμό της για τους «άλλους».

Όλοι συμφώνησαν γρήγορα στο εξής: κάθε άτομο είναι μοναδικό!

Φωτογραφία: Αγόρι, 8, Γερμανία

„Όλοι είναι διαφορετικοί και καλοί με τον δικό τους τρόπο. Δεν έχει σημασία η εμφάνιση σου, αλλά πώς είσαι μέσα σου. Ακόμα κι αν δεν σου αρέσει ένα άτομο, δεν πρέπει να το ενοχλείς ή να το εκφοβίζεις. Είμαστε όλοι παρόμοιοι μα και διαφορετικοί! „

„Δεν είναι η εμφάνιση που κάνει έναν άνθρωπο, αλλά η καρδιά, αν είναι καλός και ευγενικός μαζί σου, ο τρόπος που σε αντιμετωπίζει

„Δεν έχει σημασία το χρώμα του δέρματος σου, επειδή ... είμαστε όλοι άνθρωποι και όλοι καταλαβαίνουμε ο ένας τον άλλο".

(Αγόρια και κορίτσια, 8 έως 11 ετών, Γερμανία)

Ένα αγόρι από αυτή την ομάδα επέλεξε μια μεταφορά από τον κόσμο της μουσικής για να αποτυπώσει την ιδέα του για την διαφορετικότητα:

„Όταν κάποιοι παίζουν ένα όργανο αλλά παίζουν κάποιο διαφορετικό κομμάτι μουσικής" και „... ο καθένας παίζει ένα όργανο, αλλά δημιουργεί διαφορετική μουσική ή κάτι άλλο".

Επίσης, στην ομάδα των μαθητών από την Αυστρία υπήρξαν αντίστοιχες δηλώσεις. Στο πλαίσιο των συζητήσεων για την διαφορετικότητα, ορισμένα αγόρια (14-15 ετών) και ένα κορίτσι (15-17 ετών) υπογράμμισαν την ισότητα όλων των ανθρώπων:

„Για μένα, η στάση που πρέπει να έχουμε είναι: ένα άτομο είναι ένα άτομο". (αγόρι)

„Έχουμε επίσης νεαρές γυναίκες που φορούν μαντίλα στην τάξη μας. Έχουμε αγόρια και άνδρες από άλλες χώρες, αυτό δεν είναι πρόβλημα, είμαστε καλοί φίλοι με όλους". (αγόρι)

„Αλλά για μένα όλοι οι άνθρωποι είναι ίδιοι, πρέπει να συμπεριφερόμαστε στον καθένα το ίδιο, ανεξάρτητα από το πώς μοιάζει" (κορίτσι)

Φωτογραφία: Κορίτσι, 11, Γερμανία „Όπως και να είσαι, είσαι πάντα πανέμορφη με ένα χαμόγελο στο στόμα."

Φωτογραφία: Κορίτσι, 6, Ελλάδα

Πως είναι να νιώθεις διαφορετικός από την πλειοψηφία μιας ομάδας;

Στις συνομιλίες μας σχετικά με την αντίληψη για τους «άλλους» και τον τρόπο αντιμετώπισής τους, εντοπίσαμε ότι τα παιδιά και οι νέοι στην Αυστρία και τη Γερμανία θεωρούν τη διαφορετικότητα μεταξύ των ανθρώπων θετική και θα μπορούσαν να θεωρήσουν τον εαυτό τους ως μέρος αυτής της διαφορετικότητας. Αλλά τι συμβαίνει με τα συναισθήματα; Το να είσαι „διαφορετικός" αποτελεί πρόβλημα;

„Αισθάνομαι πραγματικά πολύ διαφορετικός ... ίσως είναι μόνο λόγω της μητέρας μου", είπε ένα 10χρονο σκουρόχρωμο αγόρι στη Γερμανία, αναφερόμενος σε μια ευαίσθητη πτυχή της διαφορετικότητας στην παιδική ηλικία και την εφηβεία: το χρώμα του δέρματος / εθνικότητα.

Τα αγόρια σε μια τάξη υποδοχής στο Βερολίνο (15-16 ετών) εξέφρασαν την επιθυμία τους για εγγύτητα και συντροφικότητα σε μια ομάδα – που αποτελεί προστασία από το συναίσθημα του να αισθάνεσαι ξένος:

„Αυτό που είναι ιδιαίτερο για μένα σε αυτή την τάξη στο σχολείο είναι ότι είμαστε όλοι φίλοι. Τους βλέπω όλους σαν αδέρφια μου και είμαστε επίσης μια καλή ομάδα και αυτό μου αρέσει πάρα πολύ. Πρέπει πάντα να είμαστε ομάδα, είναι θετικό."

„Ναι, αν είμαστε φίλοι, αισθάνομαι πραγματικά καλά."

«Όταν πάω σε ένα άλλο σχολείο, θέλω [κάποιον] να έρθει και να μου πει «τι χρειάζεσαι, μπορώ να σε βοηθήσω;». Δεν σκέφτομαι ότι «είμαι πολύ διαφορετικός από τους άλλους μαθητές, ίσως γιατί πηγαίνω σε γερμανική τάξη»."

Εμπειρίες διακρίσεων και ρατσισμού

Το αίσθημα του να σε θεωρούν διαφορετικό και να σε αποκλείουν από τις δραστηριότητες είναι οδυνηρό. Αυτός ο πόνος εντείνεται όταν κάποιος υφίσταται διάκριση λόγω του χρώματος του δέρματος του και εκτίθεται σε ρατσιστικά σχόλια.

Στην καθημερινή ζωή των μαθητών ενός γερμανικού πολυπολιτισμικού δημοτικού σχολείου, οι εμπειρίες διακρίσεων και ρατσισμού φαίνεται να αποτελούν μέρος της καθημερινής ζωής, όπως δήλωσαν παιδιά ηλικίας 8 χρονών:

«Αυτοί [οι μαθητές του γειτονικού σχολείου] έχουν πει ότι οι μαύροι μοιάζουν με σκ ... και ότι οι λευκοί είναι πολύ καλύτεροι».

(Κορίτσια και αγόρια, 8-9 ετών, Γερμανία)

Για να υπερασπιστούν τον εαυτό τους, αλλά και για να διοχετεύσουν το θυμό που τους προκαλούν αυτές οι επιθέσεις, κάποιοι προσφεύγουν σε αντίστοιχες προσβολές ή βία:

„Όταν τα ακούω αυτά θέλω να τους χτυπήσω ... μερικές φορές μάλιστα το κάνω. Πραγματικά." (Κορίτσι)

Με αφορμή μια ζωγραφία από ένα από τα παιδιά στην τάξη με τίτλο «Όχι στον Ρατσισμό» μας δόθηκε η ευκαιρία να μιλήσουμε με τα παιδιά σχετικά με αυτό το θέμα. Με έμπνευση λοιπόν αυτή την ζωγραφία, ξεκίνησε μια συζήτηση σχετικά τις διαφορετικές εμπειρίες, τις απόψεις και τη συμπεριφορά των παιδιών. Τα λεγόμενα των παιδιών σε αυτή τη συζήτηση μας έδειξαν ότι όχι μόνο γνώριζαν ακριβώς τι σήμαινει ο όρος „ρατσισμός", αλλά επίσης έλαβαν σαφή στάση εναντίον του:

«Ο ρατσισμός είναι όταν άνθρωποι σου λένε ότι είσαι μαύρος, δεν σε θέλουμε, ή είσαι λευκός, δεν σε θέλουμε, απλά θέλουμε να είμαστε με τους άλλους λευκούς. Και λένε, όχι, φαίνεσαι τόσο σκ.., δεν σε θέλουμε.

«Συμβαίνει επίσης όταν λένε, για παράδειγμα, ότι εσύ φαίνεσαι τόσο ινδός δεν θέλω να κάνω παρέα μαζί σου."

„Νομίζω ότι πρέπει να σέβεσαι τους άλλους και να μην τους προσβάλεις επειδή είναι διαφορετικοί".

Φωτογραφία: Κορίτσι 13, Βουλγαρία „Σταματήστε τη βία“

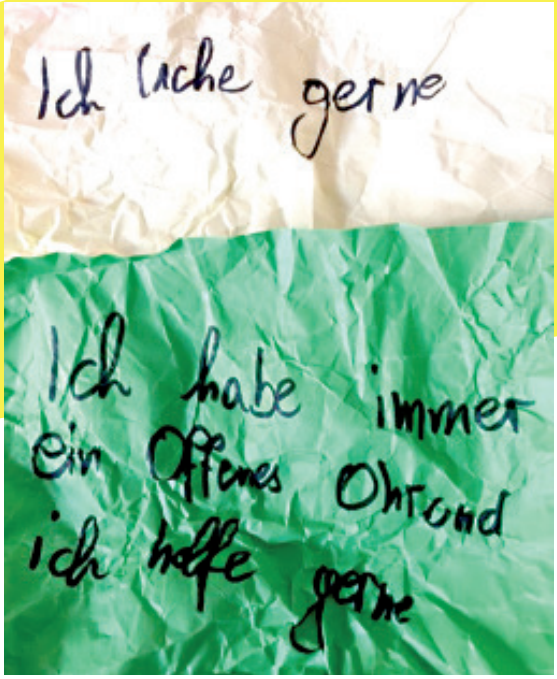

Φωτογραφία: Κορίτσι, 14, Αυστρία „Μου αρέσει να γελάω“, „Πάντα είμαι εδώ για να ακούσω και να βοηθήσω“

(Κορίτσια και αγόρια, 8-9 ετών, Γερμανία)

Μια αποτελεσματική εκπαιδευτική εργασία με τα παιδιά και τους νέους σε θέματα διαφορετικότητας θα πρέπει λοιπόν να ξεκινάει σε νεαρή ηλικία στο σχολείο. Ο στόχος θα πρέπει να είναι η αυξήση τη συνειδητοποίησης, της κατανόησης και της ευαισθητοποίησης των παιδιών στο διαφορετικό. Τα παιδιά θα πρέπει να βοηθηθούν για να αναγνωρίζουν τα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις και να καταπολεμούν με συνέπεια τις διακρίσεις και τον ρατσισμό. Επειδή ο σεβασμός στην διαφορετικότητα μπορεί να προωθηθεί μόνο όταν υπάρχει σαφής στάση κατά των διακρίσεων.

Πως θα έπρεπε να μοιάζει ένα σχολείο που αγκαλιάζει την διαφορετικότητα;

Πως θα μπορούσε να μοιάζει ένα σχολείο, που αγκαλιάζει την διαφορετικότητα – και στο οποίο κάθε παιδί, ανεξάρτητα από την προέλευση και το χρώμα του, τη θρησκεία και το φύλο του, την εμφάνιση και ρούχα του, να αισθάνεται καλά με τον εαυτό του, αποδεκτό και ασφαλές, ευτυχισμένο να πηγαίνει στο σχολείο έτοιμο για να μάθαινει νέα πράγματα;

Ένα κορίτσι από τη Γερμανία, ηλικίας 10 ετών, το περιγράφει με λίγα και ουσιαστικά λόγια:

„„Ένα σχολείο όπου ο καθένας μπορεί να είναι αυτός που είναι! Για μένα, θα ήταν ένα σχολείο όπου κάθε άτομο είναι διαφορετικό, αλλά όλοι θα ήταν ευγενικοί ο ένας με τον άλλο. Να μπορείς να ντύνεσαι με τον τρόπο που θέλεις, να μην ακολουθείς τις τάσεις της μόδας έαν αυτές δεν σου αρέσουν , και όλοι να σε δέχονται για αυτό ακριβώς που είσαι. Είμαστε όλοι παρόμοιοι μα και... διαφορετικοί!“ “

Φωτογραφία: Αγόρι, 9, Γερμανία

Φωτογραφία: Αγόρι, 12, Γερμανία

Το να βοηθήσουμε τα παιδιά και τους νέους να αναπτύξουν δεξιότητες στη διαπολιτισμική κατανόηση και την καταπολέμηση των διακρίσεων είναι σημαντικό όσο ποτέ άλλοτε στην Ευρώπη, αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο. Οι δραστηριότητες του yMIND παρέχουν ένα πλαίσιο για τα παιδιά για να τα βοηθήσει να συμμετέχουν σε συζητήσεις σχετικά με θέματα που αφορούν: το (σχολικό) εκφοβισμό, τη σεξουαλική παρενόχληση, την ενδοοικογενειακή βία, τις φυλετικές διακρίσεις. Μέσω του yMIND οι νέοι έχουν αναπτύξει δεξιότητες στην επικοινωνία, τη συζήτηση και την κριτική σκέψη για την αντιμετώπιση πραγματικών προβλημάτων στη ζωή τους και για να αρχίσουν να βρίσκουν λύσεις.

Η ανάπτυξη της φωνής του μαθητή με αυτόν τον τρόπο ήταν μια αποκάλυψη, όχι μόνο για τους ενήλικες που συνεργάστηκαν μαζί τους, αλλά και για τα ίδια τα παιδιά και τους νέους. Στο πλαίσιο του έργου, ορισμένοι έλαβαν μέτρα στην προσωπική τους ζωή για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις διακρίσεις.

Για τους επαγγελματίες, η αξία της φωνής του παιδιού έχει ενισχυθεί. Τελικά, ο δάσκαλος δε χρειάστηκε να επιβάλει ένα ηθικό πλαίσιο στους μαθητές του.Φέρνοντας στο προσκήνιο τις οπτικές των νέων, είναι σαφές ότι διαθέτουν ήδη ένα δικό τους ηθικό πλαίσιο, με μια οξεία αίσθηση του τί είναι σωστό και τί λάθος.

Συχνά, η συνεργασία από τον κόσμο των ενηλίκων είναι το κλειδί που λείπει, και που χρειάζονται οι νέοι για να φτιάξουν τον κόσμο τους. Το yMIND βοήθησε να κλείσει αυτό το κενό. Οι παρεμβάσεις του έργου έδωσαν τη δυνατότητα να επιτευχθεί συναίνεση μεταξύ των συνομηλίκων κατά του εκφοβισμού και των διακρίσεων.

Καθώς οι εκπαιδευόμενοι είχαν ελευθερία στη συζήτηση, έπρεπε να μάθουν κατάλληλες συμπεριφορές, όπως να μην διακόπτουν και να δείχνουν σεβασμό στις απόψεις των άλλων. Αυτό ήταν το πιο δύσκολο κομμάτι του έργου για τους εκπαιδευτές, αλλά και το κομμάτι του yMIND με τη μεγαλύτερη αξία. Αποκτώντας βελτιωμένες δεξιότητες στην επικοινωνία, τα παιδιά και οι νέοι είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν όχι μόνο τα θέματα που καλύπτει το YMIND, αλλά και προκλήσεις που εμφανίζονται στην ευρύτερή τους πορεία ως μαθητές.

Για τον επαγγελματία, οι δραστηριότητες του yMIND ευθυγραμμίζονται στενά με τις αρχές της αποτελεσματικής παιδαγωγικής, προωθώντας καλές συνήθειες όπως η συνεργασία, ενεργοποιώντας τους μαθητές ως σχεδιαστές της δικής τους μαθησιακής πορείας, και συνδέοντας τη μάθηση με τη ζωή εκτός σχολείου. Το yMIND, αποτελεί χρήσιμο εργαλείο για κάθε σχολείο ώστε να προσφέρει στους μαθητές του ποιοτικές επιλογές προσωπικής και επαγγελματικής ανάπτυξης.

Το yMIND παρέχει πολύτιμες στρατηγικές σε σχολεία και σε υπεύθυνους για χάραξη πολιτικής, οι οποίοι στοχεύουν στην ισότητα, το σεβασμό, τη διαφορετικότητα, τη μείωση του εκφοβισμού και των φυλετικών διακρίσεων, και προσπαθούν να εμφυσήσουν αυτές τις αρχές στους μαθητές τους.

Dr Colin Isham (Εξωτερικός Αξιολογητής του Προγράμματος)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ

Arsova Netzelmann T et al. (2016). Ideas for a bullying-free classroom. Manual for teachers and school staff accompanying the book LISTEN! Online: http://listen.animusassociation.org, Zugegriffen: 28.04.2017.

Alice-Salomon-Hochschule Berlin (2018). Fokusgruppen in partizipativen Prozessen – Chancen und Potentiale in Forschung und Entwicklung. PartNet Lernviedeos I Pilotstudie, Online: www.ash-berlin.eu/partnet-lernvideos, accessed:17.05.2018

Blueprints for healthy youth development (2015). Olweus Bullying Prevention Program. Online: http://www.blueprintsprograms.com/factsheet/olweus-bullying-prevention-program, accessed:13.07.2015.

Bundes Jugend Vertretung (2014). GEWALTFREI LEBEN. Handbuch für WorkshopleiterInnen. GewaltFREI leben – Du & Ich. Workshops zur Gewaltprävention mit Kindern und Jugendlichen. Online: http://www.aoef.at/index.php/aktuelle/gewaltfrei-leben, accessed: 26.04. 2017.

Council of Europe (2013). Gender Equality Strategy 2014-2017. Factsheets: Combating gender stereotypes and sexism in and through education. Online: http://www.coe.int/en/web/genderequality/factsheets, accessed: 14.06.2016.

Council of Europe (2014). Preventing violence against women: Article 12 of the Istanbul Convention.

GEAR (2011). The Master GEAR against IPV Package. Booklet III. Teacher's Manual. Online: http://www.gear-ipv.eu/index.php/educational-material/master-package, accessed: 28.04. 2017.

GEAR II (2016). Building Healthy Intimate Relationships. The Role of School: Evidence-based Policy Recommendations for Young people' Empowerment. Online: www.gear-ipv.eu, accessed: 21.04. 2017.

InSIte Drama (2015). Using drama to address bullying. A Teacher's Manual. EUBULLY: changing cyberbullying and bullying behaviour, Online: www.eubully.eu, accessed: 20.04. 2017.

Olweus D (1993). Bullying at School: What We Know and What We Can Do. Wiley-Blackwell.

Save the Children UK (2005). Making a Difference. Training materials to promote diversity and tackle discrimination. Online: www.eenet.org.uk, accessed:13.01. 2017.

SPI Forschung gGmbH (2018). Diversity-Training in Schulen. Ein Modell guter Praxis inklusive eines Modulbaukastens zur Anwendung (Synopse und Methoden-Handreichung). Online: http://www.spi-research.eu/category/aktuelles/, accessed: 07.05.2018

Stiftung SPI (2011). Vielfalt gestaltet. Handreichung zu Diversity in Schule und Berufsvorbereitung. Online: www.stiftung-spi.de/ostkreuz, accessed: 24.04. 2017.

Van Driel et al. (2016). Education policies and practices to foster tolerance, respect for diversity and civic responsibility in children and young people in the EU. NESET II report, Luxembourg: Publications Office of the European Union, Online: http://neset-web.eu, accessed: 15.05. 2016.

Winkelmann, A S (2014). More than culture. Diverstitätsbewusste Bildung in der internationalen Jugendarbeit. JUGEND für Europa, nationale Agentur Erasmus +, Online: https://www.jugendfuereuropa.de, accessed: 20.01.2017.

yMIND Website (2018). A summary of the evidence base for effective teaching, Online: www.youth-mind.eu/images/products/evidence-based%20principles%20for%20effective%20T&L%20for%20website.pdf, accessed: 07.05.2018

ΣΥΝΕΧΙΣΤΕ ΝΑ ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ

Ο ΕΤΑΙΡΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Action Synergy

Η ACTION SYNERGY S.A. είναι ένας οργανισμός κατάρτισης και εφαρμογών που βασίζονται στη γνώση που συμμετέχει ενεργά στην οργάνωση και διαχείριση ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών τεχνολογιών, σε μεθοδολογίες κατάρτισης και στην ανάπτυξη μαθημάτων κατάρτισης μέσω ηλεκτρονικής μάθησης. Ο οργανισμός έχει μακροχρόνια εμπειρία στη διαχείριση και το συντονισμό ευρωπαϊκών έργων. Υποστηρίζει δραστηριότητες νεολαίας και κινητικότητας σε ένα ευρύ φάσμα τομέων που σχετίζονται με την εκπαίδευση και την κατάρτιση. Οι κύριοι τομείς εμπειρίας της ACTION SYNERGY περιλαμβάνουν την ανάπτυξη μαθημάτων και ενοτήτων που χρησιμοποιούν καινοτόμες μεθοδολογίες όπως: ανοικτές/ ευέλικτες μεθοδολογίες μάθησης, ηλεκτρονική μάθηση, ανάλυση μαθησιακών αναγκών, ανάπτυξη επαγγελματικών προφίλ και καταλόγων δεξιοτήτων και ικανοτήτων, ανάπτυξη συνεργιών σε τοπικό, εθνικό και διακρατικό επίπεδο.

e-mail: euprograms@action.gr
Τηλέφωνο: 00302106822606
Ιστοσελίδα: www.action.gr
Συντονισμός: Κώστας Διαμαντής Μπαλάσκας

ΕΤΑΙΡΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Autonome Österreichische Frauenhäuser (AÖF), Αυστρία, www.aoef.at

Health and Social Development Foundation (HESED), Βουλγαρία, www.hesed.bg

SPI Forschung gGmbH (SPI, Τεχνικός Συντονιστής), Γερμανία, www.spi-research.eu

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το παρόν φυλλάδιο αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις των δημιουργών του και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για το περιεχόμενο που περιλαμβάνεται σε αυτό.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

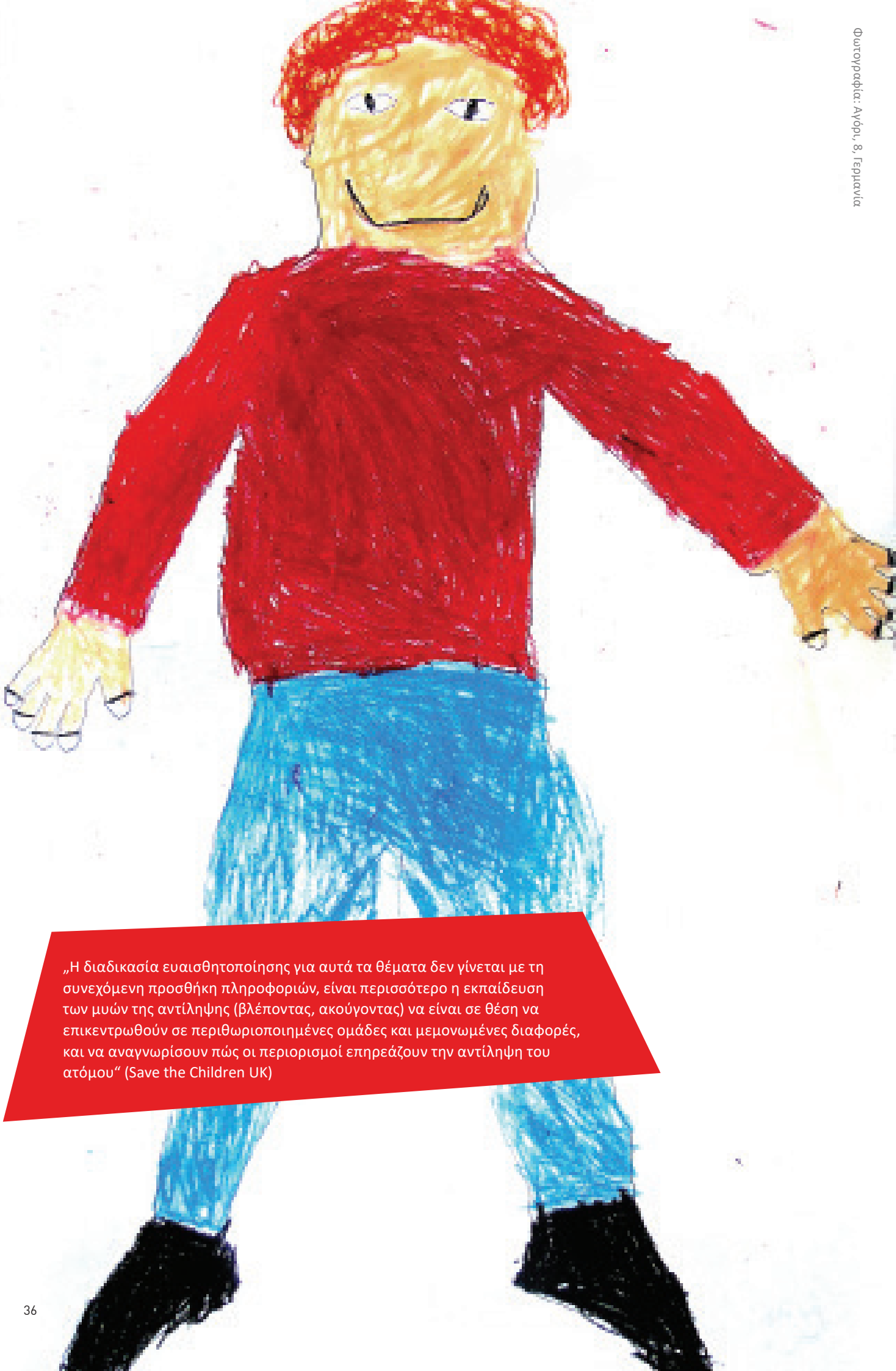

Φωτογραφία: Αγόρι, 8, Γερμανία

„Η διαδικασία ευαισθητοποίησης για αυτά τα θέματα δεν γίνεται με τη συνεχόμενη προσθήκη πληροφοριών, είναι περισσότερο η εκπαίδευση των μυών της αντίληψης (βλέποντας, ακούγοντας) να είναι σε θέση να επικεντρωθούν σε περιθωριοποιημένες ομάδες και μεμονωμένες διαφορές, και να αναγνωρίσουν πώς οι περιορισμοί επηρεάζουν την αντίληψη του ατόμου“ (Save the Children UK)